

SLOVENSKI NAROD

*Znaja vsak dan popoldne, izveniš nedeje in praznike. — Inzerati do 30 pett vrst & Din 2.-, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3.-, večji inzerati pett vrst Din 4.-. Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.-, za inozemstvo Din 25.- Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica šte. 5
Telefon: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR Strossmayerjeva 3d. — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26. — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190. — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351.

Italijani prodirajo proti Tanskemu jezeru

Po zavzetju Makale in padcu Goraheje so usmerili Italijani svojo glavno akcijo proti Tanskemu jezeru

Rim, 9. novembra. AA. Agencija Stefani poroča, da so italijanske prednje straže sredi prodre 30 km daleč od Makale. Na nekaterih krajih so se spopadle s skupinami Abesincev. Tudi desno krilo italijanske vojske je nadaljevalo prodiranje proti Tanskemu jezeru v amharski deželi.

Rim, 9. novembra. r. Makala je večerj padla. Mesto so zavzeli pehotni oddelki ter domačini Rasa Gukše. Oboji so mesto napadli od dveh strani ter zavzeli brez odpora gorske grebene, ki obkrožujejo vse dohode po dolini do Makale. Po zavzetju so na trdnjavi in na palači Rasa Gukše razobesili italijanske trobojnice. Prebivalstvo okoliških občin je prihitelo z belimi zastavami in v spremstvu svojih duhovnikov v svečanih ornatih v Makalo, ter se je predalo Italijanom.

Asmara, 9. novembra. r. Vsi gorski grebeni okoli Makale so že od četrta v italijanskih rokah. V mesto so italijan-

ske čete vkorakale včeraj popoldne med sviranjem godb in z zastavami na čelu. Z vseh hiš v mestu so plapolale bele zastave. Prebivalstvo je italijansko vojsko sprejelo mirno. Ras Gukša, ki je bil imenovan za guvernerja province Tigre, je oficijelno v imenu italijanskega kralja zasedel Makalo in se naselil v gradu, ki ga ima tamkaj.

London, 9. novembra. r. Poročevalec »News Chronicle« poroča iz Addis Abebe, da so bile italijanske predstraže dvakrat pregnane iz Makale. Pri drugem poskusu, ki se je izjalovil, so se morali Italijani umikati v hudem nalu in težko prehodnem terenu. Tudi pri tretjem poskusu, ki se je posrečil, se boje abesinske zasede. Za Makalo so zbrani močni oddelki abesinske vojske, iz smeri Dessise pa se približuje vojni minister Ras Mulugeta s 150.000 možmi Makali.

Tudi Goraheja padla

Rim, 9. novembra. r. V poznih večernih urah poročajo iz Asmare, da so

Italijani na južni fronti sedaj zavzeli kraj Gorahejo, ki je bil več tednov glavni cilj tamkajšnjih bojev. S tem je padla v roke Italijanov važna strategična točka na jugu Abesinije.

Pariz, 9. novembra. AA. S tigrejske fronte poročajo, da je okupacija Goraheja prav toliko važna kakor padec Makale. Z zavzetjem Makale, so si Italijani izvojevali takoreč vso tigrejsko deželo. Gorahej pa odpira vrata v hararsko deželo, ker leži na reki Fafan ob križišču cest med Hararom in Gerlogubijem. Gorahej je važan karavanski center. Okrog njega je mnogo vrelcev in vodnjakov. Vse prebivalstvo, ki živi nekaj kilometrov severno Goraheja se mora samo pokoriti Italijanom, ker bi drugače ne moglo priti do vode. Gorahej so zavzeli Dubati pod poveljstvom polkovnika Malettija, enega izmed najbolj znanih kolonialnih oficirjev. Malettij se sodeloval že v libijski vojni in zlasti pri italijanskih ekspedicijah proti Kufri.

tralnosti USA. Po mnenje tega senatorja bi vsaka akcija USA, ki bi ovirala Italijo v njeni vojni, zapeljala USA v podoben položaj, kakor jo je politika pokojnega Wilsona med svetovno vojno.

Konec Stahlhelma

Berlin, 9. novembra. r. Organizacija bivših bojnikov Stahlhelm je bila razpuščena. Državni kancelar Hitler je poslal večerj vrhovnemu voditelju bivšega Stahlhelma Seldteju pismo, v katerem ugotavlja, da naj bo nemška armada, ki je sedaj dobila prve novince in nove zastave, v bodoče edina nositeljica nemške oborožene sile in čuvar svoje tradicije. Ustvarjajoča volja in politična moč Nemčije pa je narodno-socialistični stranki, tako da Stahlhelm nima več pogojev za obstoj. Hitler se v tem pismu zahvaljuje vsem voditeljem in članom Stahlhelma za njihovo delo in velike žrtve za ustvaritev nove Nemčije. Zvezni vodja Stahlhelma Seldte se je v odgovoru zahvalil voditelju za njegovo priznanje in velikodušne besede ob razpustu ter mu obenem sporočil, da je organizacija že razpuščena. Obenem je pozval vse bivše člane Stahlhelma, naj po najboljših močeh na drugem mestu nadaljujejo delo za voditelja in Nemčijo.

Beneševa politika odobrena

Praga, 9. novembra. r. Senat je z več kot dvetretjinsko večino sprejel ekspozice zunanjega ministra dr. Beneša. Prav tako je bil ekspozice sprejet tudi v poslanski zbornici, in sicer z glasovi vseh koalicijskih strank in komunistov. Proti ekspoziciji so glasovali samo zastopniki Henleinove stranke, med tem ko so poslanci slovaške ljudske stranke in narodne zveze pred glasovanjem zapustili dvorano. Socialno-demokratski poslanci so glasovanje komunistov za ekspozice sprejeli z odobravanjem in velikim navdušenjem.

Druga pomorska konferenca

London, 9. novembra. AA. Razgovori med angleškimi in italijanskimi pomorskimi izvedenci so končani. Kakor znano je bil namen teh razgovorov, da doženejo italijansko in angleško stališče se pred sestankom pomorske konference v Londonu.

Iz davčne službe

Beograd, 9. novembra. p. Z odlokom finančnega ministra so premeščeni davčni kontrolorji Fran Bole iz Murske Sobotne v Ljubljano, Slavko Devetak iz Ljubljane v Ljubljano okolico. Alojz Germovšek iz Noga mesta v Mursko Sobotu, Rudolf Zeslin iz Kranja v Skofjo Loko, Ludvik Avšič iz Skofje Loke v Ptuj, in Dominik Smid iz Soštanja v Maribor.

Italijanske represalije

Napoved izvajanja sankcij vzbuja v Italiji vedno večji odpor — Italijani odgovarjajo z bojkotom blaga

Rim, 7. novembra. o. Vrhovni odbor za izvajanje represalij proti onim državam, ki so se pridružile sankcijam proti Italiji, je že pridno na delu. Vsak dan izhajajo nova navodila glede ukrepov proti takim državam. Prvo so zabranili prodajo blaga iz sankcijskih držav, nato uvoz listov in knjig, prekinili vse sportne odnose, sedaj pa so začeli izvajati bojkot tudi na kulturnem polju. Radiopostaje ne smejo več sklepati prenosov iz takih držav, zabranjena pa je tudi vsaka reprodukcija kompozicij ter gledaliških del umetnikov in piscev iz Italiji sovražnega inozemstva.

Razni sindikati kar tekmujejo med seboj, da bi čim bolj uspešno izvedli bojkot inozemskega blaga. Tako je vsedržavna zveza prodajalcev kemičnih proizvodov pozvala svoje člane naj ne naročajo novega blaga iz držav, ki sodelujejo pri sankcijah. Krojači v Turinu so sklenili bojkot vseh inozemskih modnih izdelkov in modelov. Hotelirji, brivci in krojači v Milanu so sprejeli sklep, da bodo v svojih obratih uporabljali samo domače blago. V Milanu je tajništvo fašistične stranke izdalo geslo, da morajo vsi stanovi brez izjeme bojkotirati vse blago iz sankcijskih držav, trgovce pa pozvala, da morajo prodajati samo domače blago. Tudi zdravniški sindikat je izdal svojim članom navodilo, naj v bodoče ne uporabljajo zdravil, ki prihajajo iz tujine. Boj proti sankcijam se polagoma spreminja v splošen bojkot vsega blaga iz tujine.

Rim 8. novembra. d. Oficijalni »Giornale d'Italia« napovedujejo obščno omejitve italijanskega uvoza na neobhodne po-

trebščine, da se tako učinkovito nastopi proti sankcijam. Ureditev uvoza bo poverjena osrednjemu komisariatu za devize, ki bo v bodoče nadzoroval vsu zunanjo trgovino. V prihodnjih dneh bo izšel seznam strovin in blaga, čegar uvoz bo v Italijo dopuščen. Bržkone bo zabranjen uvoz avto tekstilnega blaga, kmetijskih strojev, motorjev, vozov, parfumov, čevljev. Mogoče bo tudi preprečiti uvoz polfabrikatov in strovin ter jih nadomestiti z italijanskimi, če se bodo izkoristili množični prodajni zavodnjaki italijanski pomožni viri. Mobilizirana bo vsa industrija in tudi kmetijstvo, da se odpro novi pomožni viri. Ze sedaj so pričeli v paleniski okolici sejati bombaž, čegar kakovost je enaka egiptskemu. V Italiji producirajo dnevno do 500 kg umetnega bombaža. Na ta način bo mogoče preskrbeti na mesec do 30.000 ljudem bombažno obleko.

Oster nastop proti navijalcem cen

Rim, 7. novembra. g. Oblasti postopajo z vsu strogostjo proti navijalcem cen. V Ponteneri v Toscani, je župan odredil začasno zatvoritev 30 trgovin, 10 trgovcev pa je zaradi navijanja cen prijavil oblastem. Oni lastniki trgovin, ki so bili včlanjeni v fašistični stranki, so bili obenem takoj izključeni iz stranke. Tudi v Bariju je bilo 30 trgovin zaradi povijanja cen za živila oblastno zatvorjenih.

Nemške spekulacije

Nemčija bi se hotela prikupiti Angležem, ne da bi istočasno odbila Italijane

Berlin, 7. novembra. AA. DNB poroča: O nemškem stališču napram sankcijam pišejo listi, da nemška vlada nima nobenega povoda sporočiti Društvu narodov uradnim putem svoje stališče napram sankcijam. Nemčija motri to vprašanje s stališča stroge nevtiralnosti. V tem vprašanju se ravna po dosledni logiki nemške zunanje politike. Samo po sebi se razume, da Nemčija ne dobavlja orožja. Kar se tiče strovin in živeža, pa ga Nemčija zato ne more izvažati, ker bi v tem primeru sama trpela pomanjkanje. Glede izvoza raznih izdelkov pa nemški trgovci in navajen, da bi vprašal, ali so njegovi kupci Zenevi po volji. Vpraša samo, ali so kupci pošteni plačniki ali ne. Nemški gospodarstvenik tu določa z dumpingom povečati preko mere nemški izvoz, da ne bi kasneje očitali Nemčiji, da je ona zakrivila neuspeh gospodarskih sankcij. Nemčija želi pred vsem mir in samo mir. S sklepi, ki jih zdaj proučuje nemška vlada, namerava preprečiti vsako kršitev svoje nevtiralnosti.

Rim, 7. novembra. AA. Današnji jutranji obširno komentarji korak nemškega konzula v Zenevi »Popolo di Roma« pravi med drugim, da priča komunikacije o konkretni in dosledni nevtiralnosti Nemčije. Nemčija odklanja pretirano spekulacijo in ne izkoristiti sedanjega položaja.

Pariz, 7. novembra. AA. Francoski listi obširno komentirajo nemški korak v Zenevi. »Journal« pravi, da se potrjuje, da nemška vlada ne bo opustila svojega nevtiralnega stališča glede sankcij, da pa bo izdala odredbe, s katerimi bo nemškim državljanom zabranjeno ovirati izvajanje sank-

cij. List pravi, da so razlogi, ki so Nemčijo dovedli do take izjave, popolnoma jasni.

»Petit Journal« pravi, da je Nemčija prepričana, da se mora sedaj nekoliko približati DN, ker postaja Anglija v Zenevi vedno bolj močna. Nemčija se nadeja, da bo za svoje približevanje k DN iz Londona dobila obilno nagrado.

»Oeuvre« sodi, da bo skušala Nemčija pogajati se sedaj na eni strani z Anglijo, na drugi s Francijo, ker ji to bolj konvenira, kakor pa da bi se znašla pred združenim francosko - angleško fronto. Nemčija se je torej oglašila v Zenevi z željo, da doseže neko posebno koncesijo. Nemška diplomacija ima mnogo izkušenj tudi glede načina, po katerem si bo mogoče najlažje pridobiti angleške simpatije. V Berlinu se nadejajo, da bodo dosegli z Angleži praelen sporazum glede oboroževanja na morju.

Italijani na debelo kupujejo petrolej v Ameriki

Washington, 7. novembra. o. Trgovinski minister je izjavil novinarjem, da se je izvoz petroleja v Italijo v zadnjih dveh mesecih tako stopnjeval, da je šestkrat večji, kakor je bil lani ob tem času. Zadejajo dno so italijanski agenti kupili v Ameriki 50 milijonov sodov petroleja. Iz Amerike ga bodo poslali v Nemčijo od koder bo po železnici poslan v Italijo preko Avstrije, ki je na to že pristala.

Neutrudljivi Laval

Kljub nerazpoloženju Italijanov neumorno nadaljuje svojo posredovalno akcijo za doseg sporazuma

Pariz, 9. novembra. z. Predsednik francoske vlade Laval, ki je prevzel vlogo nekakšnega mednarodnega poslanca Društva narodov nadaljuje z znano svojo odločnostjo in vneto delo, ki mu ga je poverilo Društvo narodov radi ohranitve miru v Evropi in ureditve spora v Abesiniji. V tem svojem prizadevanju je Laval v stalnem stiku z državniki, zlasti s predstavniki Velike

Britanije in Italije. Tako je danes popoldne sprejel italijanskega poslanika Ceruttija. Vojaški uspehi Italije v Abesiniji bodo po splošnem mnenju diplomatskih in političnih krogov v Parizu pospešili naglo in ugodno rešitev tega spora in skrajšali vojno in prelivanje krvi. Razen tega je predsednik francoske vlade Laval sprejel še nekaj drugih poslaničkov.

Amerika in sankcije

Washington, 9. novembra. w. Predsednik Roosevelt je izjavil novinarjem, da je na njegov nasvet neka ameriška tovarna odločila veliko naročilo čevljev za vojaške, ki ga je italijanska vlada dala tej tvrditi, da v septembru t. l. Na predsednikov na-

svet je ta tvornica sklenila, da ne bo prevzela nobenega naročila za katerikoli državo v vojni ali pa sploh za državo, ki bi lahko prodajala dalje vojskujoči državi.

New York, 9. novembra. AA. Agencija Stefani poroča, da je predsednik senatnega odbora za trgovino z orožjem nastopil proti vsaki izpodbijalnosti zakona o nev-

tudi celotni sredozemski problem. Kakor javljajo iz Rima, je italijanska vlada načelno pripravljena za tak razgovor, pri katerem pa bi morala sodelovati tudi Francija.

Pariz, 5. novembra. b. Ministrski predsednik Laval je danes ponovno sprejel italijanskega poslanika v Parizu, nato pa je razpravljaval s španskim poslanikom Cardenasom. Vse to je dokaz, da Laval še ni prenehal delati za kulisami za sporazum med državami.

London, 8. novembra. AA. Baldwin je včeraj govoril na nekem volilnem zboru in je med drugim dejal: Prepričan sem, da se bo obnovil mir. Naša dolžnost je, da zastonj vse svoje sile, da se od Evrope odkloni velika nevarnost, ki ji grozi.

Važen sestanek naših dobrovoljcev

Pred združitvijo dobrovoljcev v enotno zvezo za vso državo

Trbovlje, 9. novembra. Jutri se aborejo v Trbovljah zastopniki vseh naših bojnih organizacij, katerih člani so se med vojno in po vojni borili za svobodo našega naroda in za osvojitve severnih krajev Jugoslavije. Namen tega važnega sestanka je, da se pročuje možnosti združitve vseh sorodnih borbenih pokretov v enotno zvezo, ki bi zbrala vse svoje okoliščine in ostale številne borce v južnih banovinah naše države, ki so se po prevratu rano ob rami s Slovenci in Hrvati borili za osvoboditev severnih krajev Jugoslavije.

Kakor znano sta se lani in letos ustanovile v dravski in savski banovini kar dve organizaciji slovenskih in hrvaških borcev, ki so se po prevratu borili na naši severni meji. Tako je bila lani v Trbovljah ustanovljena Legija koroskih borcev, ki in med tem zbrala v dravski banovini že dokaj članov, v Zagrebu pa se je pred meseci ustanovila še druga Legija sorodna organizacija. Udrženje ratnih dobrovoljcev, borca za osvobodjenje severnih krajev Jugoslavije (Koroške, Štajerske, Prekmurja in Medjimurja). Tudi ta pokret se naglo širi in se obeta razviti v močno bojevniško gibanje, za kar jamčijo najuglednejši hrvaški borci iz osvobodilnih dni, ki so stopili na čelo novega pokreta. Zveza Maistrovih borcev po deluje že daljšo dobo in baš v zadnjem času je tudi njeno članstvo močno naraslo.

Kakor je tudi krepak razmah vseh teh, doslej ločeno delujočih pokretov razveljavljajo, tako so imele vse te organizacije to organizacijo hibo, da se v svojem delovanju doslej niso mogle razmahati preko lokalnih mej ožje domovine in zaletati tudi na ostale tovaršice v južnih banovinah naše države. Zavedajoč se velikega pomena in koristi, ki bi jih imele vse organizacije z združitvijo v enotno zvezo, je glavni odbor Legije koroskih borcev v Trbovljah te dni pokrenil akcijo pri vseh navedenih organizacijah v cilju, da se na skupnem sestanku delegatov proučijo možnosti združitve in preteorejo se ostala vprašanja, ki tangirajo interese prizadetih organizacij.

Za konferenco, ki bo v nedeljo ob 9. uri dopoldne v posebni sobi gostilne Volker v Trbovljah, vlada v organizacijah, pa tudi med ostalimi borci največje zanimanje.

nje, kar dokazuje dejstvo, da so prijavile vse organizacije za konferenco številne delegacije. Prav tako pa bo poslal na konferenco zastopnike tudi Savez ratnih dobrovoljcev kraljevine Jugoslavije.

Že danes lahko rečemo, da je združitve vseh teh organizacij v enotno zvezo gotova stvar. S koncentracijo vseh teh sorodnih si organizacij v enotno vesedržavno pokret bo storjen v gibanju naših dobrovoljskih organizacij mogočen korak naprej na poti h končni konsolidaciji. Razvoj tega pokreta stopa v novo fazo, v kateri bo važno vlogo igral naš jug. Prebujenje onih številnih borcev na jugu, ki so po preobratu rano ob rami z našimi borci branili severne meje naše mlade države in njihovo pritegnitev k novemu združenemu pokretu je največje pomena, kajti treba bo rešiti še važna vprašanja, katerih rešitev je brez združenih naporov iluzorna.

Eno najvažnejših in nedvomno tudi najnujnejših vprašanj, ki ga bo treba brez odlašanja načeti, je vprašanje ureditve grobov onih številnih južanskih borcev, ki so padli po preobratu v obrambi naše severne meje. Tem junakom je treba čimprej urediti po možnosti skupno grobišče, kakor je to storila svojim junakom že večina kulturnih držav.

Je pa tudi še mnogo perečih problemov socialnega, gospodarskega, pa tudi narodno-obrambnega značaja, ki globoko zadevajo interese imenovanih pokretov in njihovih članov in katere bodo mogli postopoma in z uspehom rešiti le, če bodo tesno združeni v enotni organizaciji. Fronti vsi borci Slovenci, Hrvati, kakor Srbi. Zlasti v socialnem pogledu bo nova zveza združenih pokretov lahko storila mnogo za svoje članstvo koristnega. Naj so doslej zaman čakali mnogi v severnih obrambnih bojih zaslužni borci v revščini in pomanjkanju, da bi jim bilo pomagano baš z one strani, za katerih ideale so se po preobratu s toliko požrtvovalnostjo in hrabrostjo borili, tvegajoč pri tem svoja mlada življenja, pa tudi boljšo existenco, ki bi si jo lahko takoj po preobratu še ustvarili.

Zato želimo akcijo za združitve vseh naših severnih borcev in konferenci, ki bo v ta namen v nedeljo v Trbovljah, čim več uspeha.

ponovne stagnacije. Ker ni moglo dobiti kljub dobremu kritju niti podaljšanja plačilnega roka, niti sredstev drugod, je denarni zavod pritisnil na eksperimentalno realizacijo in vse premoženje s premoženimi vred je bilo prodano za ca 400.000 Din, to je komaj za četrtino svoje prave vrednosti. Obrtnik, lastnik poslastice, ki je bilo vredno 360.000 Din, je bilo obremenjeno samo z 80.000 Din je zaostal na plačilu zapadlih 10% obresti z zneskom 14.000 Din. Vseled tobe in nato sledeče dražbe za ta malenkostni znesek po zaščitnem denarnem zavodu je bilo poslastico prodano brez nadaljnega za 124.000 Din, to je komaj za eno tretjino svoje vrednosti. Obrtnik, ki je imel svoje 50.000 Din vredno poslastico obremenjeno radi nabave strojev z 8.000 Din na hipoteko je prišel vsled slabe zapadlosti v stisko, da ni mogel zadostiti svoji obveznosti za plačilo 9% obresti. Zamudil je štiri obroke samo v znesku Din 6000. Na tobo in sledečo prisilno dražbo je bilo prodano poslastico za borih 30.000 Din. Bil je ob svoji dom in ob vsa sredstva, ki jih je po dolgih letih pridelal s trdim delom. V nekem nadaljnjem primeru je bilo poslastico, vredno podrugli milijon dinarjev iz silnih razlogov prodano na dražbi za okrog 180.000 Din.

Navedbi bi lahko še mnogo sličnih primerov. Toda še ti konkretni vzgledi zadostno ilustrirajo vso obupnost položaja.

Otvorja se nam še novo težko vprašanje, kakšen izid si predstavljajo merodajni činitelji, ki so odgovorni za uvodoma omenjene ukrepe in uredbe ter njihove posledice, iz položaja, v katerega prihajajo denarni in njim slični zavodi, ki so kreditirali denar na hipoteko s 50% kritjem takratne vrednosti, pa te hipotekne predstavljajo danes komaj še polovico takratne vrednosti, a obstoja poleg tega še nevarnost, da izpade morebitna prisilna prodaja tako, kakor smo pokazali na prejšnjih navedenih primerih?

Obrtni odsek je premočeval vse ta obupni položaj v zvezi z vprašanjem kmetke zaščitne denarnih zavodov, zlasti v zvezi s položajem, ki vsled tega nujno nastaja tudi za obrtnika. Prišel je do zaključka, da je njegova dolžnost, da v skrajni sili pred zbornim svetom opozori merodajne činitelje na vsa ta dejstva in da v interesu rešitve obrtništva pa tudi celokupnega našega gospodarstva nujno zahteva, da se nehajo eksperimenti, ki so se dosedaj delali in da se ne samo v interesu našega gospodarstva, ki se razkaja in nazaduje, temveč tudi v interesu države same vsi ti problemi končno vendar tretirajo in rešijo na način, kakor so to ponovno in s tehtnimi argumenti predlagale naše gospodarske korporacije. Zlasti pa predlagamo, da se naprosi kraljevska vlada, da pristopi takoj k dokončni rešitvi perečih vprašanj, ki so v zvezi s sedanjim obupnim stanjem našega obrtništva.

Zobotehnik za svoje pravice

Ljubljana, 9. novembra

V Zagrebu se zbore 17. t. m. na svojem kongresu, ki bo prvi te vrste v naši državi, nesamosojni zobotehnik iz vse države. Pomen tega kongresa je velike važnosti za vse zobotehniški stan, saj je isti pred popolno propadlost, ako se krivični zakon o zobozdravniških in zobotehniških iz leta 1930 ne popravi. Zakon dolzuje izvrševanje samostojne prakse le tistim zobotehnikom, ki so isto že imeli ob izdaji zakona, to je 25. novembra 1930. Vprašanje zobotehnikov pa s tem še daleč ni urejeno. Zobotehnik, ki vstopi v to stroko s popolnim zakonskim jamstvom, da se po predpisanih letih lahko osamosvoje, nikakor ne morejo biti in ne smejo postati žrtve tega zakona, ki so ga oforsirali ljudje nasprotnega tabora. Zakon naj bi veljal za bodoče, ki vstopijo v poklic, ne pa za zobotehnike, ki jih je zakon zatekel že v poklicu! Je-li to pravilno z juridičnega ali socialnega stališča?

Isti zakon, izdani v Čehoslovaški, Avstriji in Nemčiji prav osamosvojitve zobotehnikov niso odvzeli, pač pa zabranjujejo samostojnost vsem tistim, ki stopijo v poklic po uveljavitvi zakona. To važno vprašanje bodo zobotehniki obravnavali na kongresu v Zagrebu in poslali merodajnim faktorjem dobro utemeljeno spomenice, iz katerih bodo razvidne vse težke posledice zakona. Zobotehnik bodo odločno zahtevali, da se prizna vsem tistim, ki jih je zakon zatekel leta 1930 v poklicu, pravica do samostojnega izvrševanja prakse pod nazivom »dentist-technici«. Nadalje naj bi se zakonskim potom uredilo starostno zavarovanje in kolektivne pogodbe!

kaže, da so duševne motnje te vrste v —rodovini Silanov. Kolikor sem mogel izvedeti, je njen stari oče pred smrtjo zblaznel. Mimo tega je bolela tudi njena pokojna mati vse življenje za močno duševno depresijo. Tudi imamo torej opravka z nesrečno kombinacijo obeh rodovinskih linij. Očetove in materine. Okolje z dogodki zadnjih let je našlo ugodno podlago za svoje usodno razkrojvalno delo. Gospodarski polom, prisiljeni zakon z Ervinom Roganom, boji za rešitev iz tega zakona, Ervinov samomor in vse ostalo. To bi uplivalo kvarno tudi na živce zdravega človeka, brez prirojenih slabotnih nagnjenj. Seveda ne v taki meri in ne s takimi posledicami.

In prognoza? — Sam ste zdravnik in veste, da so vse prognoze le hipoteze. Kar morem reči, je leto, da obstoja velika nevarnost razvoja nagnjenj in rezultatov do skrajnosti, ki so mogoče, to se pravi: do resnične manično-nepresivne blaznosti. Ako se to zgodi, bo vsaka rešitev nemogoča. Doseči bi se dala morda le trenutna izboljšanja.

Je to neizogibno? — Nikakor. Neizogibnosti ni. Vsak primer ima svoja lastna pota.

In zdravljenje? — Zdravila imamo za glavo, prsa, želodec, trebuh, skratka — za telo, za dušo pa...

Vem.

Prerano v grob

Zg. Poljskava, 8. novembra

Solskega upravitelja Josipa Rajenja je včeraj zagnila zemlja, 53 let star, v najlepši moški dobi, je omahnil v prerani grob. Do zadnjega dne se je vztrajal v soli. Iz razreda je šel naravnost v bolnico. Bilo je to v ponedeljek zjutraj. V Poljskavo se je vračal že naslednji dan — mrtev. Njegov nemirni duh, ki je vedno iskal nekaj novega, se je preselil v večnost tako nenadoma, da nas je osupnilo.

Večkratven pogreb v četrtek dopoldne, kakršnega Poljskava že desetletja ni imela, je pričal o priljubljenosti pokojnika. Vsa vas se je zgnala okrog Solskega poslopja. Solska mladina, gasilci, Sokoli in številni stanovski tovarši so se prišli posloviti od pokojnika, ki je po svoji bistroumnosti, slovel daleč naokrog, tudi izven vrst svojega stanu. Blaga duša, ki je vsakomur pomagal s svojim preudarnim nasvetom. Iz vsega je govoril predsednik slovenjebištrškega učiteljskega društva, ko je dejal med drugim:

»Za vsega si imel dobro besedo, vsakemu si pomagal, če je bilo v tvoji moči. Težko te bodo pogrešali: Tvoja neotkaljiva žena, ki si ji bil ljubeč mož, tvoji otroci, ki si jim bil skrben oče, Solska mladina, ki si ji bil vodnik in vasčani, ki si jim bil prijatelj in svetovalec. In končno vsi tvoji sotrpini, zavedajoč se kaj smo izgubili s Teboj.

Služboval je 32 let (31 let v Poljskavi). Po treh letih bi imel iti v pokoj. Bil je večletni predsednik strokovne organizacije in je sodeloval aktivno v vseh domačih društvi. Solariji in domači pevci so mu zapeli več žalostink. Z v srca segajočimi besedami so se poslovili od pokojnika še domači župnik Gartner, vojni kurat Rataj, načelnik gasilcev, učence in dijakinja, solska pokojnikovega sina. Cvetje in vence so padali na grob. Ljudje so se polagoma razšli z bolečino v srcu. Naj mu bo zemlja lahka!

Jetika v rudarskih revirjih

Trbovlje, 8. novembra

Dasiravno deluje tukajšnji Protituberkulozni dispanzer že tretje leto, uspehi njegovega delovanja danes niso prav nič manjši, če ne večji, kakor so bili prve mesece po otvoritvi. Vedno novi bolniki se dovajajo v zdravljenje, dočim stari bolniki z vsakim ponovnim posetom dispanzerja dobivajo svežih moči in novih upov za ozdravljenje. Protituberkulozni dispanzer danes ni samo zdravniški ambulatorij, kjer se preiskujejo nešteti jetičnega obolenja osušenimi bolniki, ki se po pozitivni ugotovitvi bolezni takoj podvržejo sistematičnemu zdravljenju, marveč je obenem tudi zdravniška posvetovalnica, kjer se dajejo bolnikom dobrohotni nasveti, kako se imajo ravnati, da obvarujejo svojo okolico okužbe in kako morajo postopati, da se bolezen ne poslabša, nasprotno, da krene na boljše. Dispanzerski zdravnik g. dr. Simoniti se v tem pogledu požrtvovalno prizadeva in se mora priznati, da se kažejo že lepi uspehi. Tudi dispanzerska sestra gđ. Pliberškova izpolnjuje v tem pogledu več kot svojo dolžnost, saj je v oktobru poleg 38 obiskov bolnikov na domovih v Trbovljah in 14 obiskov izven Trbovelj imela tudi še 10 predavanj po 1 uri o socialni higijeni in zaščito pred tuberkulozo. Pri tem pa moramo ponovno naglasiti, da bi bili uspehi zatiranja tuberkuloze v rudarskih revirjih še vse večji, ko bi ne primanjkovalo sredstev za vzdrževanje dispanzerja.

Če se predloči dejstvo, da je bilo v oktobru skupno pregledano 47 moških in 41 žensk, od katerih je bilo ugotovljeno pri 32 moških in 24 ženskah tuberkuloza in od tega pri 11 moških in 9 ženskah odprta in da je bilo oddano bolnikom vsega le 465 l mleka v mesecu, potem je evidentno, da se tako pikični sredstvi dispanzerja ne more vršiti v oni meri, ki bi morala biti. Ljubne misije, kakor bi bilo železni in kakor bi jo tudi lahko vršili, če bi bila dovoljena sredstva na razpolago. Žel doslej oni čini, teži, ki so v to najbolj politični, niso pokazali dovolj razumevanja za to prevažno humano ustanovo. — Tako je bi dispanzer

navezan večinoma na rentgen-preglede, ki jih je izvršil v oktobru 115, na preiskavo sputuma (21) na tuberkul. reakcije (54) na sedimentacijo krvi (32) in na umetni pneumotorax (28), dočim na učinkovitejša zdravilna sredstva in leke ni bilo mogoče misliti. — Vsekakor pa je delo tukajšnje ga Protituberkuloznega dispanzerja nad vse vzorno in požrtvovalno in zato vsega priznanja in podpore s strani vseh prizadetih čimteljev vredno.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Sobota, 9. novembra katoličani: Božidar

Jutri: Nedelja, 10. novembra katoličani: Andrej Avel

DANAŠNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Nj. Vis. postredek

Kino Ideal: Ekspres št. 6

ZKD: »Pripovedke o pomladu ob 14.15 v Matici

Kino Sloga: Osreči me! matineja »Ljub. bezen v snegu« ob 14.

Kino Union: Tako je končala ljubezen, matineja »Janko in Metka« ob 14.

Kino Štaka: Ne boj se ljubezni

Šentjakobsko gledališče »Skandal pri Bartlettovih« (Vzorni soprog) ob 20.15. Mestni dom

Sentpeterska OM podružnica »martino. vanje« ob 20 v restavraciji na glavnem kolodvoru

Prinčoslovno društvo: predavanje g. prof. doc. dr. B. Škerija o »Rasah in postrajini v Jugoslaviji« ob 18, v predavalnici mineraloškega inštituta na univerzi.

PRIREDITVE V NEDELJO

Kino Matica: Vse rad muzike Lisztova rapsodija

Kino Ideal: Iznenadenje, ob 10.30 mati. neja

ZKD: »Pripovedke o pomladu« ob 11. dop. v Matici

Kino Sloga: Osreči me! matineja ob 10.30 Ljubzen v snegu

Kino Union: Tako je končala ljubezen, matineja ob 10.30 »Janko in Metka«

Kino Štaka: Ne boj se ljubezni

Šahovski klub »Omladin« ustanovni občni zbor ob 10 v lovski sobi (klet) hotela Metropol

Šentjakobsko gledališče »Skandal pri Bartlettovih« ob 20.15 Mestni dom

Čehoslovenska Obec: predstava lutkovnega gledališča »Začarani labud« ob 16 v Narodnem domu.

DEZURNE LEKARNE

Danes in jutri: Dr. Kmet, Tyševa 43. Trnkozec ded. Mestni trg 4 in Ustvar, Se. lenburgova ulica 7.

Imed sita

Dober nasvet je vreden zlata, tudi če ga pes na repu prinese. V našem primeru gre stvar brez pasjega repa, brez kolomaza pa menda ne. Toda mazanje je vprašanje zase in bi leskovke ne smeli izključiti iz njega. Če hočemo da bo prav in pravično urejeno. Železnico St. Janž-Sevnica gradimo že sedemnajst svobode polnih let, pa je naj še sedemnajst let ne bomo začeli graditi. Obljubiti in storiti je preveč, hodimo za dovoljni, da imamo razpise, komisije in razveljavljene licitacije. Kdo bi v teh težkih časih trošil denar še za kopanje predvorov, za mostove in za druge take nepotrebne novotarije. Se bo že naredilo, če prej ne, pa po sodnem dnevu. Nekaj bi pa le položili na srce akcijskemu odboru, ki si je nadel hvalavredno skrb, da bo železnica St. Janž-Sevnica o svetem Nikoli zgrajena. Če že pošilja deputacije na merodajna mesta, naj vsaj pazi, da res pridejo tja, kamor so namenjene. Ni namreč vsako mesto merodajno in tudi vsi činitelji se ne morejo pohvaliti, da bi bili merodajni.

Poleg železnice St. Janž-Sevnica zgradimo tudi železnico progo Bihac-Knin. Tako je bilo sklenjeno in tako tudi bo. Delo je prevzela tvrdka Batignol po nižji ceni in ugodnejših pogojih, kakor so bili predvideni v prvotni pogodbi. Delati bo začela ta domaća tvrdka na obeh straneh takoj brez licitacij in komisij, ker je edina merodajna za take pose. Obrnite se torej na merodajno mesto, če hočete, da bo železnica St. Janž-Sevnica kdaj zgrajena.

Noč v Ljubljani

Ljubljana, 8. novembra

Ljubljanske noči so že od nekdaj veljale kot dolgočasne, saj razen gledališča in kina nimamo nobenih nočnih zabav. V zadnjem času je ta nedostatek odpravil popularni Odeon bar, ki ima stalno zelo pester in zanimiv, res umetniški program. Že od začetka tega meseca nastopajo v njem mednarodne pesalke Bela, Slava, Mici in Violeta, ki s svojimi res estetskimi in umetniškimi pleši vzbujajo splošno pozornost in živahno priznanje vseh gostov. Zanimivo je, da je ona med njimi Jugoslovenka, ki so sicer med pesalkami precej redke, oziroma se jih naši močni lokalni radi po potrebnem branijo in zaposlujejo zgolj tuje, včasih celo slabše pesalke. Ob tej priliki naj omenimo, da bi vprašanje naših domačih artistov, ki so večinoma nezaposleni, bilo sploh treba rešiti na ta način, da vsakokrat poleg tujih mora vsak nočni lokal zaposliti tudi vsaj enega našega umetnika.

Prav posebno zanimanje in splošno priznanje zasluži v Odeon baru plesni in godbeni duo Nelson, ki v vsakem pogledu nudi res pravi umetniški užitek. Njegova neverjetna uvečbanost na najrazličnejših glasbi in pri najtežjih pleših je po pravici pri vseh gostih naletoča na posebno priznanje.

Prepričani smo, da bo priznani Odeon bar tudi v bodoče vzdržal svoj program na dostojni umetniški in družinski višini, kar mu bo gotovo pripeljalo mnogo novih gostov in tako koristilo njemu samemu.

MARU SKALAN

ROMAN

Sida Silanova

O tem je razmišljal dr. Frangež še po noči, ko je bil že doma in ni mogel zaspati. Razmišljal je kot človek in kot zdravnik, a končne rešitve ni mogel najti. Slutil je samo, da neke nekat ni v redu, da so v Stidni duši bolezenske motnje. Ta temna slutnja ga je gnala naposled v Maribor k tovarišu, ki jo je nekoč zdravil.

»Zdi se mi, da vem, kaj vas je pripeljalo k meni, gospod kolega,« je dejal zdravnik.

»Tembojte, prihranite mi uvod, kaj mi ne bi bil prijatelj.«

»Torej kar — in medias res?«

»Prosim.«

»Zaradi Skde. Ne čudite se, vsi v Mariboru vemo, da ste njen ženin. Samo jaz pa vem, kako je v njeni duši, in — menda veste tudi vi, ali vsaj slutite?«

»Slutim in se mučim. Ne morem in ne maram sam določiti diagnoze.«

»Torej njena bolezen ni izginila? To sem si mislil.«

»Govorite odkrito!«

»Se ne plašite resnice?«

»Čemu bi se je plašil, ako je neizogibna?«

»Pravilno. Govoriva torej kakor se spodobi smernična. Gospa Sida spada

po vsem svojem ustroju k evrisomskemu tipu. Značilnosti tega tipa poznate?«

»Da.«

»Široka pleča, širok obraz, široke grudi, kratke nos, polna lica, močne čeljusti... Poznate tudi duševne lastnosti?«

»Splošno.«

»Potem veste, da obstoja za ljudi tega tipa — ako so seveda dane dispozicije rojstva in okolja — nevarnost duševne bolezni, ki ji pravimo psihiatri manično-depresivna blaznost. Pri vaši nevisti sem opazil nagnjenje k tej bolezni že takoj, čim me je prvič obiskala. O tem me je prepričala predvsem njena silna in nagla spremenljivost. Razpoloženjem največje razigranosti slede neposredno razpoložena težke potrtosti in moreče melanholije. Ste to opazili?«

»Zalibog,« je vzdihnil dr. Frangež

»Se te spremembe ponavljajo?«

»Vedno češče in v močnejših oblikah. Spravljajo me že v obup.«

»Vidite, to sem slutil. Bal sem se, da bodo razburilji dogodki njenega življenja docela porušili mojo gradnjo.«

»Kje so vzroki, gospod kolega? Se ne dajo odstraniti? Recimo s spremembo okolja, sugestijo?«

»Vzroki so že v njenem rojstvu. Vse

po vsem svojem ustroju k evrisomskemu tipu. Značilnosti tega tipa poznate?«

»Da.«

»Široka pleča, širok obraz, široke grudi, kratke nos, polna lica, močne čeljusti... Poznate tudi duševne lastnosti?«

»Splošno.«

»Potem veste, da obstoja za ljudi tega tipa — ako so seveda dane dispozicije rojstva in okolja — nevarnost duševne bolezni, ki ji pravimo psihiatri manično-depresivna blaznost. Pri vaši nevisti sem opazil nagnjenje k tej bolezni že takoj, čim me je prvič obiskala. O tem me je prepričala predvsem njena silna in nagla spremenljivost. Razpoloženjem največje razigranosti slede neposredno razpoložena težke potrtosti in moreče melanholije. Ste to opazili?«

»Zalibog,« je vzdihnil dr. Frangež

»Se te spremembe ponavljajo?«

»Vedno češče in v močnejših oblikah. Spravljajo me že v obup.«

»Vidite, to sem slutil. Bal sem se, da bodo razburilji dogodki njenega življenja docela porušili mojo gradnjo.«

»Kje so vzroki, gospod kolega? Se ne dajo odstraniti? Recimo s spremembo okolja, sugestijo?«

»Vzroki so že v njenem rojstvu. Vse

Naša alpska flora

Zanimivo predavanje prof. Petkoviča pod okriljem SPD

Ljubljana, 9. oktobra. Domača predavanja so pri nas redka in zato je tembolj pozdravljeno predavanje prof. Petkoviča, ki je v tem pogledu deloma osamosvojimo in da mislimo navezani izključno na tuje. Da so tudi domača predavanja dobrodošla, je pokazal snočni obisk, ko je polna dvorana občinstva z zanimanjem sledila izvajanjem prof. Petkoviča. Predavatelj je seznani s občinstvom dr. Brille, uvodoma povdarjajoč, da je vladalo med Slovenci vedno veliko zanimanje za alpsko floro, saj pričajo o tem tudi razne znanstvene publikacije, opisi in knjige. Čez je polagal temelje, a drugi, Dežman, Seidl, dr. Kugy, nedavno umrli dr. Tuma itd., so nadaljevali njegovo delo. Danes pa predava mladi botanik prof. Petkovič, ki je že s svojimi članki v »Proteusu« vzbudil pozornost.

Predavatelj je uvodoma orisal odnos človeka do prirode, navajajoč, da vsak pravi planinec skuša spoznati njeno krato in izvesti iz nje čim več njenih tajnosti. Čim dalje in globlje opazujemo planinsko naravo, temveč čudovitih lepot se odkrije našemu očesu. Zavzeti obstanemo pred majhnimi živimi bitji, zlasti pa pred rastlinami, ki bijejo gigantski boj z gorskimi velikanji in jih slednji podjarmijo, ki si s svojo žilavo vztrajnostjo pribore skromen kotiček na njihovih hrbtih in grebenih. Drobna planinska cvetka nam živo prikaže v spomin prelepe dni, ki smo jih doživeli v svobodnih višavah.

V lepo zgoščenem predavanju je predavatelj poslušalce povedel v planine, iz doline in pona obdelanega sveta v gozdni in alpski pas, na planinske trate prav do vi-

šin, kjer izgine še celo pri tleh rastoča vrba in kjer so lišaji na skalah edina rastlinska bitja. Navedel je klimatične in višinske razlike. Alpska svetloba je relativno bogatejša na žarkih, kar planinske cvetke obrnejo v svoj prid. Zanimivo je kako se planinska flora prilagodi klimatičnim in krajvnim razmeram, nekatere rastline, ki imajo vedno zelene liste, izkoristijo tudi zimsko sonce za asimilacijo. Zato dobimo celo o božiču na izpostavljenih prisojnih krajih zelene listke in zeleno cvetje. Ugotovili so, da se nekatere asimilirajo celo do 40 stopinj C pod ničlo. Dva zaščitnika imajo cvetlice, prvi je relativno višja toplota tal kot v ravnini kar je posledica močnejšega sončnega obsevanja, drugi pa snežna odeja, ki slabo prevaja toploto in jo varuje pred vplivom preniknih temperatur. Podrobno je še predavatelj orisal kako se razvijajo takozvane zadruge, bodisi v obliki gozda, bodisi v skupinah cvetk, ki uspevajo v zadrugah.

Po tem uvodu je bilo predvajanih okrog 100 diapozitivov, ki so občinstvo podrobno in nazorno seznanili z vso našo alpsko floro, njenimi zdravilnimi in škodljivimi učinki ter koristmi, ki jih donosa. Zal se pri nas v tem pogledu mnogo greši. Nabiranje planinskih zelišč je pri nas zelo slabo organizirano. Prodajajo in eksportirajo se z redkimi izjemami zaščitene rastline, ki jih je malo, da imamo več škode kot dobička, a nasprotno gre vsako leto v izgubo ogromno premoženje z zelišči, ki jih nihče ne trga ali pa napačno nabira.

Občinstvo je prof. Petkoviča za dve uri trajajoče predavanje nagradilo s hvalečnim aplavzom.

Magister Johanes in njegova vera

Ljubljana, 9. novembra. V nedeljo 3. tm. je vprizoril dramski krožek Sokola na Jesenicah legendo »Magister Johanes in njegova vera«, novo delo našega ljudskega pisca g. Spicarja iz Radovljice. Legendo v treh dejanjih je g. Spicar zajel iz dobe verskih bojov in slepega fanatizma iz začetka 17. stoletja, nad katere je postavil nauk glavnega junaka, da je Bog eden, priпадnost vere, če

se grizis nauka pa postranskega pomena. V sredo tega postavi dejanje, dovolj pestro in močno, da more pritegniti občinstvo. Magister Johanes je učenjak, astronom in filozof. Okoli njega, ki dominira po svoji modrosti daleč naokoli, celo dvor Rudolfa II. vodi račune o njem. Tu se zbirajo tudi

učenci različnih ver. Ko pa on, protestant, pozove zdravnika žida, da zdravi njegovo mater, nastanejo konflikti. Učenci ga zapuste, ker mu tega ne morejo upravičiti. Žena znori. Protestantka cerkev um odreče obhajilo. Da bi prestopil h katolicizmu ga obišče p. Guldin, jezuit in odpuslenec cesarja Rudolfa II. Magister Johanes pa obli v zanimivih dialogih zavrne in se ne ukloni. Pride bitje, ki odpelje bolno mater pred sodnike, da bi jo osumili čarovništva. Vkljub vsem udarcem, ki so ga doleteli, ostane magister Johanes neuklonljiv, vztraja pri svojem nauku o enem Bogu, ki ga more moliti, ne da bi pristopal k drugi veri.

Dejanja se vrste med pogovori, ki obeljujejo osebno verske zadeve in odnose posameznikov do nje. Glavemu junaku polaga svetor izreke iz sv. pisma v govor, vpleteni so latinski citati, dokler se ne približa tretjemu dejanju konec v tem, da glavni tri osebe: magister Johanes se zgrudi, obenem zastor pade. Žena znori in mati umre.

Plastelj je poizkusil prikazati tisto dobo verskih bojov, kar mu je uspelo po svoje. Delo je za podedežlo občinstvo pretežno in promotorje, če bi se moglo poglobiti, čeprav ga je namenil pisatelj za vse svete, za katere naj nadomesti preigrano ljudsko igro »Mlinc in njegova hča«. Težko, da se mu bo to posrečilo. Občinstvo je z zanimanjem sledilo, le da je igralca stavilo v težko preizkušnjo, ker je zblazenje sprejelo bolj z veselje strani. Igralci so se zelo potrudili in so želi vse priznanje za svoj trud. Režiji ne bi bilo mnogo sveto, vati, scenograf pa naj bo bolj enoten, pri opravi sobe, če ima sredstva na razpolago. S to igro, so naši ljudski odri dobili še eno delo, s katerim bodo lahko razpolagali, pri izbiri svojega delovnega programa.

Nogavice in čevlji — 5 Din

Tako poceni se seveda ne dobe v modni trgovini, pač pa na dražbi

Ljubljana, 9. novembra. Neprestano tožimo nad dražbo, vendar ne vedno upravičeno. To in ono lahko kupiš poceni tudi v teh žalostnih časih, ko se je treba pehati za steherno paro na vse kriplje. To je pa umetnost. Ne smete misliti, da je težko dosegljiva in da so redki umetniki med nami. V sredo dopoldne smo imeli na ljubljanskem tovarnem kotodvoru mali sejem. Bila je dražba v vlačih najdenih predmetov, ki so ostali v predpisnem roku za prodajo brez lastnika. Take dražbe so koristne ne le za kupce, temveč tudi za tiste, ki hočejo proučevati ljudi in njihove križe ter težave od blizu.

Ljudje so strašno pozabljivi. Na vlačih bi pozabili še glave, če bi jih lahko odložili. Ne smete misliti, da pozabljajo dejstva samo profesorji. Za pozabljivost ni treba profesorske diplome. Človek pozabi vzeti dežnik, četudi dežuje in čeprav vedri, ker je pozabil na dežnik, kakor vem iz lastne izkušnje. Moški pač pozabljajo dežnike kakor pozabljajo ženske. Tudi na dražbi smo se lahko prepirali, da moški pozabijo na vlaču največ dežnikov. In posebej je treba naglasiti, da so bolj pozabljivi kakor ženske. No, ženske so pa bolj podjetne. V sredo sicer niso imele večine na dražbi, so pa kupile vedno predmetov. Dražba je bila pod pristojnim nadzorstvom. Poleg se je cedio najtežje breme, kakršno je v Ljubljani samo na tovarnem kotodvoru. Ljudje so se gnetli temo okrog izklicatelja železnice, ki je v ospredju so bili najpogostejši, ki ne vedo le poceni kupovati najrazličnejšega blaga, temveč ga tudi z dobičkom prodajati. To so prav za prav zakopani trgovski talenti, ki si pa vedo vseeno pomagati. V trenutku presodijo, koliko je vredno blago, koliko lahko primaknejo k izklicni ceni in po čem ga bodo prodali. Ti ljudje ne prihajajo na dražbe, da bi se na njih zabavali, temveč z resnimi nameni in s stvarnimi računi. Toda tudi marsikoga drugoga se tudi strani, ki je tako

lepa prilika, da kupiš to ali ono poceni. No, kupcev je vedno dovolj in med njimi je huda konkurenca, kar dela največje preglavice poklicnim kupčevalcem. Izključna cena za nekoliko boljše dežnike je bila 10 Din, a za lepe dežnike je bila bližja, ter je cena poskočila do 45 Din. Na prodaj so pa bili tudi dežniki po dinarju. Četli res niso bili in lahko stoji nje proutjevali zvezde, toda pregovor pravi, da podarjenemu konju ne smeš gledati na zobe. Zato so tudi hvalili med dežniki dosegli 10 Din prodajno ceno. Stevilke na tej dražbi res niso bile astronomске. Klobuki so bili v splošnem po 2 Din izklicna cena, le nekoliko lepši so bili po 10 Din in za enega so se kupci zelo gnetli. Klobuki so se posebno poceni, ker jih je vedno mnogo na prodaj. Seveda samo moški. Kakor reče, moški so bolj pozabljivi. Ženska pač nfičdar ne pozabljajo nase in njihovi klobuki so njihov sestavni del. Toda ne smete misliti, da ženske nfičdar ne pozabljajo na prodaj je bilo tudi precej ženskih torbic. Bile so pa precej oguljene. Novo torbico je pač škoda pozabiti. Med dražbo je prišla k izklicatelju vzemirjena neka potnica z Dolenjskega, ki je zjutraj pozabila v vlaču dežnik in se je bala, da ji ga bodo takoj prodali. Povedal ji je, da pride vsak najdeni predmet šele čez dva meseca na dražbo. — Prišla sem vam povedat, da sem pozabila dežnik, da boste vedeli, ko ga boste dobili! je dejala in ni povedala svojega imena in ne opisala dežnika. Na prodaj pa niso bili samo dežniki, temveč tudi solnčniki. Za nje so se trgali še skoraj bolj kakor za dežnike. Sicer pa je na prodaj na takih dražbah vse, kar si moreš misliti. Prodan je bil tudi moštvenik za dinar. — Vedno življenje za dinar! Nekdo bi rad kupil gošči. Toda gošči ni bilo. Ljudje imajo mnogo amisa za humor, zato je nekdo zaklical: Klavir je na prodaj, klavir! — Kaj bi s klavirjem, saj so ljudje zadovoljni tudi s škarpeti. Par moških čevljev je bil prodan za 5 Din z

nogavicami vred. Kako pestro blago je bilo na prodaj, lahko sprevidite že iz tega, da so prodajali šake, jermase, sto, daljnogled, palice, jermen, metlo, ženske in otroške jope, kape itd. Vse je bilo poceni, dražji so si pa sami kupci. Pogosto kupci nočejo kupiti po izklicni ceni, češ, da je predrago, ko pa izklicatelj pusti, začno dražiti kakor beoni in prodajna cena je mnogo višja kakor izklicna, ko niso hoteli kupiti po nji. In ljudje imajo denar. V skrivne žepke posežejo, ki so sicer zaprati s devetimi pošti. Z dražbe pa odhajajo sproti skromni ter ponikni, kakor da ne znajo šteti do pet.

Mati pesnika O. Zupanciča umrla

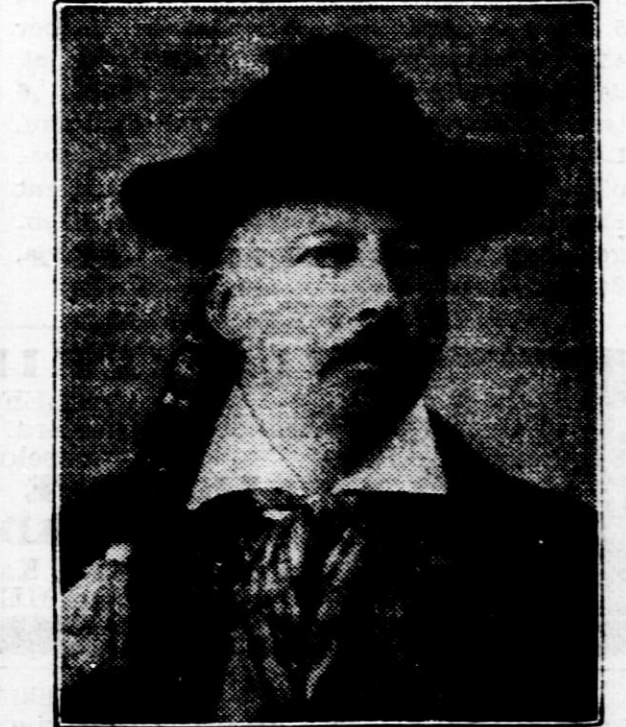
Ljubljana, 9. novembra. Včeraj popoldne je v Kolizeju v stanovanju svoje vnukinje Marice za vedno zatihla oči ga. Ana Zupanciča, mati pesnika Otona Zupanciča. Dosegla je visoko starost 84 let.

Pokojna je bila rojena Maličeva in je bila njena rodovina znana daleč po našem jugu. Maliči so bili ugledni trgovci s lesom. V Ljubljano so je pokojnica preselila že pred dobrimi 40 leti. V njenem tedanjem stanovanju na sv. Petra cesti so se v tistih časih zbirali številni dijaki, ki so se navduševali za literarno delo, prijatelja Otona pa so pozneje posecali tam tudi Cankar, Murn, Kette in drugi, ki so takrat že kaj pomenili v našem literarnem svetu. Ljubezno in dobrotljivo gospo so vsi na mah vzljubili in bila jim je vedno umna in dobrohotna svetovalka v praktičnem življenju. Zadnja leta je preživela pri svoji vnukinji, hčerki svojega drugega sina Otokarja, ki je laborant na univerzi. Navzlic vioki starosti je do zadnjega ohranila vedrino duha in je stalno spremljala delo svojega sina, našega največjega živečega pesnika. Često je rada govorila o lepih, pa tudi o težkih časih, ki jih je preživljala v svoji rodni, vroči ljubljani Beli krajini, kjer ji je živi brat. Blagi gosepi in predobri slovenski materi, katere zenske ostanke bomo spremljali na pokopališču k sv. Križu v nedeljo ob 16. izpred Kolizeja na Gosposvetski cesti, bode ohranjen najvrednejši spomin. Hudo prizadeti rodolini naše najiskrenejše sožalje!

Jožko Stele na zadnji poti

Kamnik, 8. novembra. Danes smo spremili na zadnji poti naš domačega pokopališče Zala našega splošno priljubljenega in spoštovanega rojaka Jožka Steleta. Kljub skrajno slabemu vremenu se je pogreba udeležila velika množica ljudi. Dolga vrsta njegovih prijateljev, znancev in vseh, s katerimi je imel kolikaj stika, ga je spremljala na zadnji

poti ter s tem dokazala, kako priljubljen je bil pokojni ne samo med prebivalci Kamnika, temveč tudi daleč naokoli. Za pogrebom so šli vsi odlični predstavniki Kamnika in celoten odbor kamniške mestne občine, da tako poslednji počaste spomin svojega dolgoletnega, vestnega in marljivega tajnika. Pokojniku najljubša družina, lastnih dolgoletni član in ustanovitelj je bil t. j. Narodna Čitalnica, Lira in Sokol, so se udeležili pogreba s praproci. Pevsko društvo Lira mu je pod vodstvom dirigenta g. Cirila Vremšaka odpele pred domo hišo, v cerkvi na Zalah in nad odprtim grobom ganljive žalostinke. Pri odprtem grobu se je v imenu Narodne Čitalnice z ganljivimi besedami poslovil g. dr. Fran Vidic, ki je v globoko občutenem govoru povzel častjo pokojnika, njegove vrline in zasluge za naše mesto, s katerimi si je postavil najlepši spomenik. Te tople besede govornika in ganljive žalostinke pevskega društva Lira so pri slovesu odblegala moza izvalile mnogim solze v oči. Pravijo: »Ni dovolj, če o človeku vemo samo to, kako je živel, ampak moramo vedeti tudi, kaj nam je zapustil in a katerimi deli je sam sebe preživel. In »gospod

Jožko« je tudi v resnici preživel samega sebe. Njegov duh bo še mnogo let bival med nami, kajti le z njemu lastno požrtvovalnostjo, marljivostjo in vestnostjo je bilo mogoče zbrati toliko narodnega blaga, starin, raznih kamniških znamenitosti in narodnih noš, ki bodo lahko še poznim generacijam vzor neustrašive pokojnikove energije. Z njim smo izgubili odličnega poznavalca umnostnih obrti in narodnih noš. Umrli pa je z njim tudi mož, poslednji svojega rodu, katerega predniki segajo v kamniški zgodovini 300 let nazaj. — Naj mu bo ohranjen trajen spomin!

Letošnji vinski pridelek

Trgovci v Haložah in Slovenskih gorah je končana. Producenti so z letošnjim pridelkom zelo zadovoljni, ker je kapljica izredno dobra in tudi mnogo je. Trgovina z vinom in moštom in vinom je zaneskrat še nekoliko v zastoji. Vinski trgovci so zaneskrat ustavili vsak nakup, ker so z v. nom še dobro založeni. Iz drugih krajev dravste banovine pa je bolj povpraševanje za moštne vrste vin, ki so jih pokupili naravnost od vinogradnikov. Takša kup. čija je tudi za naše vinogradnike bolj zdrava, ker pride vino naravnost od proizvajalca in brez prekupevalcev do gostilničarja. Da se vinista kupčija še ni tako razvila, kakor je bilo pričakovati, je vzrok tudi ta, ker je del moštov še vrel in bil po večini v takem stanju, da se niso dale skipesti kupitje na bodočo kakovost vina. Bili so sv. Martin, ko se mošt izčisti in je preveč in je zato pričakovati po sv. Martinu večjih in živahnih kupčij. Če ne vino so danes skoraj še iste, kakor ob letu in se prodaja najlažše blago od 2 Din navzgor, boljše vrste od 2,50 Din datje, srednje po 2,75, dobre od mešanih vrst pa po 3 do 3,50 in 3,75 Din, kvaliteta vrste od 4 do 5 Din, specialiteta pa po 6 do 7 Din in tudi več za liter. Vsekakor pa bodo vinogradniki letos držali cene bolj enotno kakor druga leta, ko so bile cene vinski tako nizke, da niso bili kriti notri pridelovalni stroški, pri čemer je trpel največ naš ubogi Haložan, ko marec, ko naj ni imel niti za sol in so morali uživati živinsko sol ter nezabeljen krompir.

Shod rudarskega delavstva

Trbovlje, 8. novembra. Za danes popoldne ob 16. uri je sklicel potrajnisti načelnik II. skupine rudarske zadruge g. Pišerssek v tukajšnjem delavskem domu onih rudarskih družin, ki dobavljajo v rudniških konzumih življenske potrebščine. Ta sestanek pa se je pretvoril v shod, ki se udeležilo okrog 500 rudarjev in njihovih žen.

Načelnik g. Pišerssek je navzočim v skoro enournih izjavah obrazložil priznavanje delavskih zaupnikov in vodil taljev II. skupine, da bi se zadovoljivo uređilo vprašanje delavskih dolgov v rudniških konzumih. Načelnik II. skupine je že začetkom aprila letošnjega leta nastavilo na vse merodajne čimtelje vlogov, v kateri predlaga, da bi podjetje tudi za delavske dolge v rudniških konzumih dovolilo moratorij, odnosno odlog plačevanje vse dotlej, dokler traja sedanja kriza, pravtako pa tudi, da bi podjetje izplačevalo delavstvu mezde na roko brez odtegljajev, razen zakonitih dajatev.

Govornik je povdaril, da podjetje v načelu ne nasprotuje tem predlogom, ima pa pomisleke, da bi bi rudarji potem prostovoljno hoteli plačevati življenje potrebščine v rudniških konzumih, tako da bi dolgov rudarjev v tem primeru še bolj narasli.

Vsa ta vprašanja bodo predmet razprave in pogajanj na konferenci, ki jo sklicuje Rudarsko glavarstvo v Ljubljani. Končno prosti govornik tudi navzočega narodnega poslanca g. Pleškoviča v imenu delavstva, da bi predmetne težnje delavstva na merodajnih mestih podpiral.

Narodni poslanec g. Pleškovič je v svojem odgovoru na to prošnjo poudaril, da lahko delavstvo vedno računa na njegovo pomoč in podporo. Tudi v tem primeru se bo zavzel, za to da se upravičeni želji delavstva ugoditi.

Mir si želimo

Ljubljana, 9. novembra. Najlepša je ideja sožitja vseh narodov. Najlepša in najmočnejša, ker je človečnost. In najlepši je praznik, posvečen ideji miru. Na prazniku ga sicer, vendar pa ne pozabljamo, da je mir osnova prave kulture, resničnega napredka, da je sen človeštva že od tedaj, ko je začelo stremeti po resnični civilizaciji, globoki kulturi. Ne pozabljamo, saj si mir vedno želimo. Četudi smo nekočkrat razočarani nad svetom, čeprav se nam posmehujejo mnogi, ki ne verujejo v mir, četudi ne smemo dovolj vroče izpovedati svoje vere v človeško idejo, vendar naša ideja, iskrena pacifična vedno živi in bo vedno živila. Naša vera je vera v zmago dobrega. In čim stršeje in čim očitnejše je zlo, tem močnejša je naša vera. Nihče je nam ne more vzeti: naj govore, da je življenje drugačno, da je treba računati s stvarnostjo, mi verujemo, da bo življenje drugačno in da bomo lahko računali s drugačno stvarnostjo. Zakaj bi ne verjeli v napredek, zakaj bi ne verjeli v človeka? Verujemo, da bomo prej ali slej pojmovali smisel kulture globlje, da bo resnična kultura prvenila v srca in da bo ona odločala nad vsilnimi interesi.

Vsi smo ljudje: če so razlike med rumeno in črno kožo, med belo in rdečo, če so razlike med jeziki, običaji, med kulturnimi stopnjami posameznih narodov, ni razlike v osnovnem stremljenju vseh narodov in ljudstev, čeprav se ne manifestira povsod zavestno, v stremljenju po vsečloveškem napredku, po kulturi. Zakon razvoja je

Zvečan kino Ideal
PREMIERNO KINO
Danes ob 4., 7. in 9¼ uri
senzacija sezone
EKSPRESS ŠT. 6
Senzacija! Jutri ob pol 11. matineja.

neprestano stremljenje po boljsem, in naj si nasprotujemo temu zakonu vse temne sile, ki ne priznavajo človeškega napredka, razvoj lahko samo zavirajo, zavreti ga pa ne morejo. Mi pa verujemo, da je samo mir osnova prave kulture. Razlikujemo med civilizacijo in kulturo, kakor med vojno in mirom. Ne priznavamo pa razlik med ljudmi, med narodi, razlik ki bi nas morale siliti v vojno.

Verujemo, da človek ne bo večno le sredstvo interesov, temveč da bo sam na sebi največji interes, ki mu morajo služiti vsa sredstva. Človeško življenje mora dobiti ceno. Človek bo pa tem bolj dragocen, na čim višji stopnji bo njegova kultura. Zdalj sovraštvo preneha šele nad mrtvimi. Zakaj bi ne moglo prenehati že med živimi? Zakaj bi ne spoštovali človeka, če dokler je še živ? Zdalj se sklanjajo glave nad mrtvimi, Zakaj ne spoštojemo v človeku, kar je obče človeškega, njegovega dostojanstva, njegove življenske vrednote, dokler je še živ?

Da verujemo! Kultura bo, dosega ta razvoj. Kljub vsem razočaranjem je ta naša vera živa, trdna, neomajna. Ne branimo se, lahko nam jo jemljejo, toda vzeti nam je ne boste nikdar mogli. Ne cinizem, ne zloba, ne omejenost in ne egoizem vsega sveta ne bo mogel zatreti elementarnega stremjenja po boljsem, po napredku, za kulturo. Človek se bo boril proti zlu, dokler ga ne bo zatrl. Dolga je pot človeškega razvoja do dandanes, in morda bo še dolga do popolne zmage dobrega nad slabim. Toda zmaga bo prišla. Prej ali slej. In tedaj se nam ne bo treba več boriti za mir, kajti mir in prava kultura sta istovetna, nerazdružljiva.

Vlomilec se skriva

Poljane, 8. novembra. V četrtki smo poročali o dveh vlomih izvršenih pri nekem hišem posestniku in v restavraciji pri kolodvoru. Naši vestni orožniki so takoj vse ukrenili, da bi prišli vlomilcu do živega. Skrbno so pregledali tudi kos stekla razbite šipe in ga poslali v Maribor. Policijski daktileoskop je ugotovil, da se prstni odtisi ujemajo z otnvi zloglasnega vlomilca in tatu 26 letnega Franca Črepnika iz Zg. Polekave, ki ima na vesti tudi zadnja dva vlom v St. Bistrici in Hotah. Za enkrat pa se še spretno skriva, verjetno pa je, da ga bodo kmalu izsledili.

Razen omenjenih ima zlikovec na vesti še dva vlom v Poljaneh, in to pri K. vacu, kjer je odnesel 1300 Din vreden stroji sveder (Bohrmaschine) in pri g. Zupniku. Tu pa ga je kuharica prepoznala. Skril se je namreč že podnevi v shrambo. Ko je zvečer slučajno stopila tja kuharica in ga zasledila, je dejal, da je iskal g. Zupnika — seveda v shrambi. Nato pa jo brez besede izpred ob preplašene ženske, popihal.

Iz Maribora

— V Judenburg! V soboto in nedeljo pohite tudi Mariborčani k počastitvi spomina padlih tovarišev 17. pešpolka v Judenburgu. Danes je odpelal en avtobus, jutri pa drugi. Mariborsko mestno občino bo zastopal podžupan g. Franjo Zebot. Mariborčani bodo padlim vojakom položili na skupni grob položen lovorjev venec z napisom: »Mariborski tovariši umrli 17. pešpolka!«

— Zakaj tako malo zanimanja? Človek si kar ne more pojasniti, zakaj je letos tako malo zanimanja za umetniško slikarstvo in kiparstvo razstavo »Brazdec, ki ti dni razstavlja v mariborski kazini. Kljub temu, da so razstavljeni dela krasni umetniški umotvorji mariborskih daleč naokrog priznanih umetnikov, kljub temu, da je ta razstava najboljša doslej, je zanimanja Mariborčanov silno malo, kar kaže zlasti dejstvo, da je prodana le ena sama slika! Paž znamenje časa! Kulturna otopenost se nam bo še bridko maščevala.

— Nedelja v gledališču. V nedeljo zvečer ponove klasično Straussovo opereto »Benaška noč. delo krasne muzike in izredno zabavnega dejanja, ki je že dvakrat napolnilo gledališče.

— Slušbo dobe. Mariborska Borza dela išče za takoj pet izurjenih strojnih pletili. Informacije daje urad v Gregorčičevi ulici. — Če ste izgubili vojaško izkaznico! Vsi v Maribor pristojni vojaški obvezniki, ki so izgubili svojo vojaško izkaznico (ispravo) se pozivajo, da se nemudoma prijavijo mestnemu vojaškemu uradu na Slomskem trgu 11, ki jim bo izposloval novo. Vojaška oblast bo vsakogar, ki ga bo zalotila, da nima vojaške isprave, najstrožje kaznovala.

— Komik Josip Pavhe gostuje nocoj v mariborskem gledališču. Nastopil bo v Nedbalovi opereti »Poljska kric v ulogi pana Zarembe. Režija je Rasbergerjeva, zasedla lanska. Volenskega pa igra Danilo Gorinšek.

— Dnevna kronika. Policija je aretirala 28letnega mizarja Franca Pešeca, ki je šel pred dnevi bil izpuščen, pa je že ukral nekemu mesarju v Studencih suknjo in 120 Din. V Maribor je prišla vest, da so v Gradu prijeli 28letnega Jugoslavana Ivana Čurkoviča. Pri njem so našli mnogo zlatnine in draguljev sumljivega izvora. Od Sv. Ruperta so pripeljali v mariborsko bolnico 19letnega posestniškega sina Alfreda Zorca, ki se mu je začela neznačna rana na glavi gnjotiti in je nastopilo nevarno zastrupljenje. Tja so pripeljali tudi 26letnega delavca Ivana Určandica, ki ga je pri št. 11ju neznanji tibotapec napadel in mu z nožem prebil lobo.

— Nevarni kvartarji. V neki pobreški gostilni so se trije kvartarji pri igri stekli. Tovariši sta navajala na zmagovalni igri, pač vas pa vprašam, zakaj ste blagajno zapustili, ko je prišlo to na dan?

Obtoženec: Če bi je ne bil zapustil, gospod sodnik, bi bil primanjkljaj še večji.

— **Iz banovinske službe.** Za primarija banovinske bolnice v Celju je imenovan asistent državne bolnice za ženske bolezni v Ljubljani dr. Pavel Pehani; premeščeni so: na lastno prošnjo banovinski uradniški pripravnik pri sreskem načelnstvu v Dolnji Lendavi Ivan Geršar k sreskemu načelnstvu v Ljubljani in ekonom javnice bolnice v Muraki Soboti Jož Susteršič v javno bolnico v Celju, po potrebi službe pa zdravnik združene zdravstvene občine v Št. Ilju v Slovenskih goricah dr. Jost Bačar v združeno zdravstveno občino Stari trg pri Ormožju in upravno pisarniški uradnik pri sreskem načelnstvu v Gornjem gradu Jož Vokal k sreskemu načelnstvu v Dolnji Lendavi.

Popolnoma nova!
Dopolnilo najnovjši Foxov zvočni
tednik
Predstave danes ob 16., 19.15 in 21.15
uri ter jutri v nedeljo ob 15., 17., 19.
in 21. uri
Matineja danes ob 14. uri in jutri
ob 10.30 uri
Emotne scene Dia. 4.50
film bele opojnosti, zimski šport,
smeh, zabava!
LJUBEZEN V SNEGU.

— Glavna skupščina Zveze mest. Redna glavna skupščina Zveze mest bo 8. decembra v mestni posvečovalnici na Sušaku. Udeležbo se je predstavniki vseh v Zvezi voljanjenih mest.

Pride opereta:
ŽENA, KI VE KAJ HOČE

— Avtobusni islet v Trst in Gorice 17. in 18. novembra priredi Putnik v Ljubljani. Brijuni do 18. novembra.

— *Osumljeni da je ponarejal denar.* Ko so te dni pri nekem železaru v Slavičini, občina Juršinci, prekrivali slamnato streho, so krovci naleteli na podstrešju na cel šop bankovcev. Ugotovili so takoj, da gre za ponarejen denar; zato so obvestili orožnike v Juršincih. Orožniki so ugotovili, da gre za dva prav dobra izdelana tisočaka in za 16 komadov na pol izdelanih stotakov. Pri lastniku hiše so našli tudi kopirni papir, s pomočjo katerega je kopiral bankovce. Mož je imel pri sebi tudi okoli Din 1.200.— pravega denarja, kar je danes za železara že velika vsota zlasti na deželi in tudi ni znal povedati, odkod mu toliko denarja. Ker se je mož zelo sumljivo vedel, so ga orožniki aretirali ter mu zaplenili vse denar s ponarejenimi bankovci vred in ga izročili sodišču. Mož odločno zeniška, da bi bil ponarejal denar, ne more pa pojasniti, čemu mu je služil kemani papir. Vodi se še stroga preiskava.

— Z nožem ga je. Kosec Jožef, hlapec iz Rotmama se je te dni mudil v Jursincih in ko se je zvečer vračal ga je na cesti napadel neki R. A. iz Jursincev ter mu prizadejal z nožem osem ran po glavi in telesu. Kosca so morali prepeljati v bolnico.

Jun nismo mogli dovolj hitro postaviti maj. Posebna redkost so zdaj na trgu gobe, saj je nekaj izrednega, da najo jurečki ob Martinovnem. Letos sploh dolgo traja jesenska sezona. Še vedno je dovolj kapašev, gromčja, ki ni niti draga. Uvaja jo za iz Sreza večje količine. Prodajajo se oziroma kmetje na debele na Pogačarjevem trgu vsak dan po 3.50 Din kg. Na drobno pri branjevcih je pa po 5 do 6 Din. Danes je bil najživljenejši promet na perutinskem trgu, kjer pa niso galele goske kakor navadno pred Martinom. Dovolj je bilo porovav, ki so jih ponudili po 50 do 60 Din in piščancev, ki so bili precej lepi po 24 Din par. Tyk in buče danes precej bolj.

Telefon 22-21
Jutri ob 15., 17., 19. in 21. uri
Spet edinstvena
PAULA WESSLEY
v edinstvenem filmu zgodovinske
ljubezni iz Napoleónovega časa
„Tako je končala
ljubezen...“
Triumf lepote. Triumf ljubezni.
Triumf filma.
Poleg tega: zvočni tednik z najnovejši
nisi napetimi slikami iz Abesinije
Rezervirajte vstopnice od 11. — 12.30
in od 15 ure dalje

Bogumir 20 let, dijak, Moste, Komar Marjeta 2 leti, hči tovarniške delavca, Zg. Siska, Trebec Janez 56 let, delavec v pol., Jevnica pri Litiji, Gregorc Joip 35 let, sin žbilarja, Kamna gorica, Markelj Armin 3 leta, sin posestnika, Letačarjev Kal pri Litiji, Orožem Franc 57 let, dninar, Veliki Menges, Strah Ignacij 51 let, hišar, Zg. Siska, obč. Videm pri Kočevju, Pogacar Jožica 2 meseca, hči monterja, Štepanja vas, Prah Vilko 6 mesecev, sin kletar, nadzor., Sodražica pri Kočevju, Groznik Albina 12 let, hči hišarja, Stična, Jerman Marija 41 let, žena kovača, Smarča, Dobrovlje Helena 5 mesecev, hči dnevnarja, Verd pri Vrhniki, Premrl Zofija, roj. Demelj 51 let, žena strojnika, Dovč Ivan 52 let, krovniki mojster, Burger Jože 52 let, ključavni. mest. elektr., Erman Marija 23 let, hči posestnika, Hom, obč. St. Janž, Skrt Metod, sin tkalca, Simic Slavka 5 mesecev, hči delavca, Gostila Gajper 41 let, dninar, Doktorič Anton 72 let, davčni službenj v p., Vrhniki Milan 6 tednov, sin tesarja, Preserje pri Kamniku, Lojčev Franciška 36 let, žena hči zvalničarja, Planina, Čušvarica 706, Kurent Franciška 56 let, dnevnarica, Veliki Menges, Popelar Justina 25 let, žena hišarja, Zabjek, Sevnica.

—Jj Pošta Ljubljana II. (na glavnem
kolektoru) so pričela poslovati v ponedel-
jek 11 t. m. v prenovljenih in razširje-
nih prostorih ter bo zopet sprejemala vse
vrste poštnih pošiljk.

—Jj Ob stoletnici slavnega komponista
in virtuozu *Franca Liszta* bo Eitlini kino
Matica predvajal velemil, ki je prav za
prav velika glasbena komedija. Film je po-
svačen Lisztovi glasbi. Glavno ulogo ima

—**4)** **Mo raseh in pokrajine v Jugoslaviji** bo govoril g. priv. doc. dr. B. Skerlj danes (v soboto, 9. tm.) pod okriljem Prirodoslovnega društva. Predavatelj bo ob skopičnih slikah pokazal rase neke tipe, ki se nahajajo pri nas in bo potem obrazložil po men pokrajine za razvrstitve nas po naši domovini. Predavanje se vrši, kakor vedno

Včerajšnja slavnostna akademija se je vršila v Filharmoniji. Njen spored je bil sestavljen samo iz skladb pokojnika in to iz najrasističnejših pesni njegovega glasbenega bogastva ustvarjanja. Slavnostno akademijo so posejeli predstavniki vseh naših javnih oblasti in kulturnih ustanov. Ostalega občinstva pa v sramoto mu bode povedalo ni bilo toliko, da bi zasledilo celo majhno Filharmonično dvorano. Narod,

—lj Karambol voza s tramvajem. Na Marijinem trgu je prišlo večera popoldne do hudega karambola voza, naloženega s gramozom in tramvajem. Voznik je peljal gramoz čez tri predi Wotkovi ulici, baš tedaj pa je privozil tramvaj od glavne pošte. Ker so bili tri mokri, tramvajski voznik ni mogel pravočasno zavreči voza. Že se je zdelo, da bo tramvaj zavozil naravnost v konje, a so se ti še umaknili. nakar je tramvaj z vso silo butnil v voz. Gramoz se je vsul po tleh, tramvaj pa je slednjim obstal, precej poškodovan. Promet na Marijinem trgu je bil zaradi nesreče precej oviran.

Vse skladbe, zlasti pa tri, ki jih je izvajal mladinski zbor, »Kam«, ki ga je pel g. Gostič, moškega zbora pesem »Na moru«, mešanega »Bogu in rodu« ter »Bože pravda«, ter celo drugi del spored je občinstvo z največjim zanimanjem poslušalo in burno aplavdiralo. Skoro vse skladbe so bile izvajane

Jenkovca muzika ima v sebi kljub rojstni stoletnici njenega očeta toliko življenjske sile, toliko tople krvi in zdravega morda, da bo med narodom še živela, ko po nas drugih morda ne bo že davno več ni sluha ni duha.

— Nesnaga v predorih. Pri nas imamo dva predora pod železniškim ticom, eden vodi v Majland, drugi pa proti Hraštinku. Oba sta stalno ponesena z blatom in to pravim gloveskim blatom, Ljudje, ki ho-
dijo tod mimo, se stalno pritožujejo. Nujno potrebno bi bilo, da bi se napravil še enkrat red in to iz estetskih kakor tudi iz turističnih ozirov. Kaj naj si mislijo o nas tuji? Upamo, da bo občinska uprava uvidela vse potrebno, da se ta sramota odpravi.

Spominiaite se CMD!

Vprašanje regulacije Kamniške Bistrice

Regulacija je nujno potrebna, ker utegne sicer nastati nedogledna škoda

Kamnik, 7. novembra.

Reka Bistrica je sicer čisto mirna in ponaša. Poleti in pozimi upade skoraj popolnoma in v tem času se nam kaže struga polna kamenja, ki ga vali reka, kadar naraste. Ob hudih nalivih in dolgotrajnem deževju pa naraste v hudoirnik, ki nosi s seboj velike količine kamenja, hlodov, dreves itd., trga bregove, podira jezove in mostove in sploh dela ubogim ljudem veliko škodo. Največjo škodo napravi ob takih prilikah v svojem gornjem toku, od izvira pa približno do Domžal. Na tej dolgi progi je reguliran samo kratek del ob kamniški smodnišnici, kjer se vrsti jez za jezo in so napravljene na obeh straneh struge močne škarpe. Tu je bila reka regulirana okrog l. 1860 za zaščito glavnega jez smodnišnice, ki daje vodo za pogon električne centrale in vse tovarne. Od takrat pa do danes je pa Bistrica podrla že nebroj jezo in mostov ter odtrgala cele komplekse zemljišč, kljub temu pa ni bilo storjeno drugega kot to, da so porušene jezove in mostove popravili in na krajih, kjer je voda odtrgala največ zemljišč, postavili jezice ter tako vsaj delno zaščitili uboge kmete, da jim ne odnese vsega posestva. Saj nam je še vsem dobro v spominu, kakšno škodo so utrpeli kmetovalci l. 1933, ko jim je voda rušila domove in odnesla na tisoče kvadratnih metrov zemljišča. Da so bili posamezniki pri tem popolnoma uničeni in postavljeni na cesto, menda ni treba posebej omenjati.

Ze l. 1928. se je sresko načelstvo v Kamniku pokrenilo vprašanje regulacije Kamniške Bistrice od belonskega mostu v Stranjah pa do tovarne »Titan« na Perovem, ker je baš v teh letih napravila Bistrica v tem delu ogromno škodo, katere sledovi so še danes vidni. Od projekta se ni izvršilo nič drugega, kakor samo popravilo jezo vzdolž smodnišnice, katere je uprava smodnišnice popravila na svoje stroške. Ban-

ska uprava pa ni ukrenila ne v teh, ne v poznejših letih ničesar.

Pri poplavi leta 1933. je bil tudi močno poškodovan glavni jez smodnišnice, ki l. 1928. ni utrpel škode. Tudi ta jez je uprava smodnišnice takoj temeljito popravila. Kljub temu pa obstoja nevarnost, da si voda radi močno razširjene struge, ki je nastala radi dolgoletnega razjedanja obeh bregov nad glavnim jezo, tja do Spodnjih Stranj, izbere novo strugo poleg glavnega jez. kar bi imelo nedogledne posledice. Največja kamniška tovarna bi ostala brez vode in bi morala ustaviti obrat 300 delavcev bi ostalo brez zaslužka, če pa pristejemo temu številu še žene in otroke, bi se število ljudi, ki bi ostali brez skorjice kruha, povečalo za najmanj štirikrat toliko.

Vse intervencije, da bi se v tem pogledu kaj storilo, so ostale brezuspešne. Kot uspeh bi bilo zateležiti le to, da so stari zaprati akti po dolgem času prezračili in očistili prahu, ki se je v dolgih letih nabral na njih.

Banska uprava je že letos izdelala nov proračun za zaslišno zavarovanje obeh bregov Bistrice v Stranjah. Proračun znaša borih 85.000 Din, in s tem malim zneskom se ne bi samo odpravila velika nevarnost, ki preti delavcem in njihovim družinam, temveč bi se mogli čez zimo, ko je nivoje vode stalno nizek in se ni bati nikakih nevarnih poplav, zaposliti tudi vsi oni najbednejši brezposelni delavci, ki so bili kot sezonski delavci sedaj na zimo odpušteni iz raznih kamniških tovarn.

Upamo, da bo banska uprava uvidela nujno potrebo od nje same predvidenih zaslišnih del, s katerimi bi sicer struga Bistrice se daleč ne bila regulirala, doseglo bi se pa vendar to, da bi se ustavilo nadaljnje rušenje in odplavljanje zemljišč, struga Bistrice bi se ustalila in sedanja dela bi mogla služiti kot podlaga bodoči popolni regulaciji tega odseka.

Vse to bi torej podpiralo nastanek mešane rase, v kateri bi zunanji znaki Abesincev, zlasti črna barva kože, kodrasti lasje, način kretanj, govorice itd. najbrž prevladali.

Abesinski prestolonaslednik

Strupeni plini v starih časih

Abesinci očitajo Italijanom, da rabijo proti njim strupene pline, kar ni dostojno kulturnega naroda. K temu je pa treba pripomniti, da strupeni plini niso moderni izum, temveč da so jih rabili že 2.000 let pred Kristusom. Kitajski zgodovinarji poročajo, da so bojevniki zastupljali svoje nasprotnike s »smrdječimi lonci«, v katerih so bili žvepleni plini. To bojno orožje so prevzeli tudi egipčanski in grški bojevniki in znano je bilo pod imenom »grški ogenj«.

V začetku novega veka so rabili Indijanci v bojih za svojo neodvisnost poper, ki so ga pustili izhlapevati. Ta para je pogubno vplivala na dihalne organe ter povzročila smrt mnogih španskih in portugalskih vojščakov, dokler ni neki portugalski zdravnik slednjič odkril prve plinske maske, posebne obveze okrog glave z vložkom namočenim v ocat. Prišel je namreč do preprečanja, da octova para nevtralizira paro popra. Torej niti strupeni plini, niti plinske maske niso odkrile naše dobe, temveč so ljudje že v pravadnih časih skušali odkriti sredstva, s katerimi bi čimprej uničili svoje nasprotnike.

Cudni stoli v Abesiniji

Abesinski cesar Menelik je bil velik prijatelj napredka in zato je takoj po zmagi nad Italijani naročil več električnih stolov iz Amerike, na katerih naj bi našli smrt abesinski zločinci, ki bi jim bila prisojena smrtna kazen. Ko so prišli ti stoli v Addis Abebo, so sedli na nje za šlo cesar in nekateri njegovi dvorjani, da bi jih preizkusili. A na njih se je sedelo tako udobno, da so bili visoki gospodje mnenja, da bi bili taki stoli predobri za zločince. Zato so električne stole prepljavi v kraljevo palačo, kjer stoji še zdaj, da sede na njih ob svečanih prilikah člani kraljevega kronastega sveta.

Slavni abesinski cesar Menelik

Idila v spalnici

... uporabljala bom vedno samo **SCHICHT** TERPENTINOVO MILO za namakanje pa žensko hvalo

Zločincem namenjeni električni stoli so dobili torej častno nalogo, da sede na njih najimenitnejši gospodje Abesinije. Na smrt obsojene zločince pa še vedno obesa- jo ali sežigajo na grmadah. Večkrat se tudi pripeti, da zločince razčlenjujejo ali sicer do smrti mučijo po drugih afriških predpisih in metodah.

Preizkušnja živcev

V škotskem mestu Glasgowu je hotela skupina korajžnih fantov preizkusiti svoje živce. Njihov korak spominja na blazine stave in tekme ali na pustolovščine divjega Zapada. Svojo močnost in neustrašnost so si dokazali medsebojno s tem, da so položili glave na železniške tračnice in ležali tako do zadnjega trenutka, ko se jim je vlak že približeval. Treba je bilo res mnogo poguma, kajti na tračnicah so ležali tako dolgo, da je strojevodja sam v strahu, da bi jih ne povozil, ustavil vlak in tako v zadnjem hipu preprečil nesrečo.

Oblast pa takega poguma ne more priznati in zato so se morali korajžni fantje zagovarjati na policiji. Pravili so, da jih je napotil k temu koraku film, v katerem so videli podobno preizkušnjo živcev. Zatenkrat so jih na policiji samo posvarili, če bi pa hoteli še preizkusiti svoje živce, jih bodo kaznovali.

Hvaležnost kitajskega generala

V kitajskem mestu Hangkau živi znameniti škotski zdravnik dr. Aleksander Skinner, ki ima ordinacijo in skromno kliniko v velikem poslopju azijske petrolejske družbe na bregu reke. Poveljnik armade v Hangkau je krščanski general Yeh Peng, mlad mož prijetnega, okroglega, obraz, radodaren podpornik Zdrženja mladih krščanskih ljudi Ymey. Zdrženje ima na Dajnem vzhodu mnogo podružnic in tudi zavetišče tudi kitajski mladeniči, mladega generala veže s škotskim zdravnikom iskreno prijateljstvo, a domače prebivalstvo do zadnjega ni vedelo, kako sta postala general in zdravnik tako dobra prijatelja. Znano je bilo sicer, da zna general izmenično sekati glavo sovražnikom kitajskega zmaja, da mu

je pa medicinska veda španska vas, kakor je dr. Skinneru, ki slovi po svojih operacijah, anatomija človeškega telesa tisočkrat ljubeča od strategije. Kaj je torej zvezalo ta dva moža s trdnimi prijateljskimi vezmi?

Kdor si je belil s tem glavno, je lahko nekoga dne prečital čino na belem, ko je prikorkala mimo zdravnikovega stanovanja četa vojakov z goščo na čelu in s častniki v avtomobilih. Na zadnjem avtomobilu je vihrala bela zastava, na nji je bil velik napis: »Glavnomu zdravniku Skinneru njegov najodanejši sluga Yeh Peng iz globoke in brezmejne hvalečnosti za izločene hemoroidove. Ljudje niso vajeli svojim očem, pa tudi zdravnik za generalovo hvalečnost ni bil posebno navdušen.

Razgibano solnce

Letos v juliju so svetovne zvezdane poročale, da divjajo na solnce izbruhi in magnetični viharji. Enaka poročila so prišla tudi proti koncu avgusta. Zdelo se je že, da ne gre za običajne pojave na solnčni površini, temveč da se nepotpravilna ona izmed dalje časa trajajočih serijskih motenj, ki so za zgodovino solnca tako pomembne. Često si stede motnje v pravilnih, 27 dni trajajočih presledkih. Taka perioda pospešenega delovanja solnčne površine pa lahko traja tudi več let. Da se zdaj res pričenja nova perioda izredne živahnosti na solnčni površini, pričča opazovanje severozemniške mornariške zvezdane.

Od tam poročajo, da divja od konca septembra na solnce nov izredno močan vihar, ki je izbruhnil na ekvatorju 22. septembra, na južni poltati pa 26. septembra. Ogromne protuberance, dalje od šestine solnčnega premera, se dvigajo nad solnčno površino, ene najdaljših ne posredno nad ekvatorjem. Njeno dolžino ceni ameriška zvezdarna na 230.000 km. Na severni poltati se premika skupina velikih peg v običajni smeri od vzhoda proti zapadu. Na južni poltati se je pojavilo nenikrat pet velikih skupin solnčnih peg. Magnetični viharji, ki so se razbremenili obtem z naraščajočimi pegami so po opazovanjih ameriškega geodetskega zavoda največji, kar jih je bilo zadnja leta.

Če bi Italijani zasedli Abesinijo

bi se po mnenju angleškega učenjaka njihovi kolonisti sčasoma popolnoma pomešali z Abesinci

O tem, kaj čaka Italijane, če bi zmagali v Abesiniji, piše jezikoslovec J. T. Harrington, ki je dolga leta proučeval Abesinijo, njene jezike in psihološke pogoje v razvoju abesinske kulture. Na vprašanje, kako bo z abesinskim jezikom in z abesinskim prebivalstvom, če postane Abesinija Italijanska kolonija, je dr. Harrington odgovoril:

Recimo, da se bodo Italijani v Abesiniji razširili tako, da pošljejo tja toliko svojih kolonistov, kolikor je Abesincev samih. Vemo, da je v Abesiniji zdaj 10.000.000 ljudi in da so antropološko vzelo sicer neenotni, vendar pa enotne barve, temnočrno rjave. Po izkušnjah s Portugalci v Afriki in tudi iz vse zgodovine človeštva lahko zanesljivo sklepamo, da bi se Italijani in Abesinci krvno popolnoma zmešali. Navzlic vsem družabnim, verskim in krajevnim razlikam bi bilo to samo vprašanje časa in nekega dne bi imel vsak potomec prvotnih italijanskih kolonistov v svojih žilah vsaj del abesinske krvi.

Vrhovni poveljnik italijanske vojske v Abesiniji, general de Bono

In ker bi bilo novo prebivalstvo Abesinije del prebivalstva velike Italije ter bi imelo na razpolago vsa moderna prometna sredstva med italijanskim polotokom in italijanskimi gorami v Afriki. Bi se začelo vračati deloma nazaj v domovino in zanašati tja abesinsko kri. Gotovo lahko trdimo, da bi se tudi Italijani v Evropi pomešali. Po krvi bi Abesinci končno zmagali nad svojimi gosposdarji prav tako kakor so pred mnogimi stoletji zmagali Italijani po krvi nad plavalasimi in modrookimi Goti, ko so gotski kralji uvrstili Italijo v venec svojih držav. Zmaga po krvi je počasnejša, toda sigurnejša in slednjič tudi popolnejša od zmage z orožjem.

Zakaj pa se to ni zgodilo v tako popolni meri v Južni Afriki? Zato, ker so tam čisto drugačni pogoji, pravi dr. Harrington. V Afriki je bilo domačega prebivalstva zelo malo. In ko so ga Buri in Angliči premagali, je imelo domače prebivalstvo mnogo prostora, kamor se je lahko umaknilo. Poleg tega so Holandci in Angliči v svoji kolonialni politiki in v svojem razmerju do domačih ras čisto drugačni od Italijanov in latinških narodov sploh. Holandci in Angliči se mnogo manj pomešajo, oni imajo ostro tendenco nadvlade in znajo tudi vztrajno držati ostro mejo med seboj in domačini. Latinski narodi pa tega ne znajo. Tam, kjer so kolonizirali Afriko, ne da bi se pomešali, je bilo to samo zato, ker so bile kolonije nezdrave in se ni moglo v njih trajno naseliti. Morali so se tam pogosto menjavati in to jih je rešilo, da se niso pomešali z domačini. Drugod zopet postavi temu mejo vera, posebno islam. Mohamedani se vsakemu mešanju z neverniki trdovratno in uspešno brajo.

Toda v Abesiniji so razmere čisto drugačne in sicer v prilog popolnemu mešanju. Po mnenju dr. Harringtona bi prišli tu v poštev zlasti naslednji činitelji: Abesinske gorke kraje bi lahko napravili tako zdrave kakor Švicarske Alpe. Znamenit del abesinskega prebivalstva je krščanske vere. Domačini bi se branili do zadnje kaplje krvi, če bi jih hotel kdo pregnati z njihove zemlje, kjer žive že skozi tisočletja. To niso Nomadi, kakor so bili recimo prebivalci južne Afrike.

Leon Feuchtwanger:

76

Žid Süs

Roman

Družba se je kmalu razšla. Katoliški gospodje so hoteli biti pri polnočnici v grajski kapeli. Weissensee je prosil Süsa, da bi ga smel spremiti.

Gospoda sta poslala kočiji naprej in šla pes. Noč je bila vlažna, pihal je močan veter. Weissensee se je vrnil k svojem predmetu, češ, kako čudno je, da so se vzhodne pravilice tako razširile po vsej deželi. Govoril je o nemškem gozdu, češ, kako čudno bi bilo, če bi tam naenkrat našli orientalsko poslopje. V njegovih okoličinah, v gozdu pri Hirsau, je šinila nekemu Holandcu v glavo ta čudna misel. Med tem pogovorom sta prišla do židovega doma v Jezerski ulici, kjer se je predsednik cerkvenega sveta izredno ljubeznivo poslovil od njega. Za slovo mu je še obljubil, da si bo dovolil pokloniti gospodu finančnemu svetniku prvi izvod, čim izide njegov komentar k svetemu pismu, v katerem bo laskavo Süsovo pojasnilo natiskano na posebnem mestu.

Süs je šel skozi slabo razsvetljeno predsobo. V ušesih mu je zvenelo:

»O ti veseli, o ti srečni blaženi božični čas. Komornik je tih vstopil v njegov kabinet in vprašal, ali sme Njegovo Ekselencio sleči. Süs je odikmal. Ni se mu hotelo spati. Pa mu vendar ni udaril v kri južni veter? Kar je dejal ta stari liejak o Hirsau, je zvenelo vendar povsem nedolžno. Sicer pa dom njegovega strica sploh ni zgrajen v orientalskem slogu. Ali je pa morda le tičalo kaj drugega za Weissenseevimi besedami?

Sedel je k svojim aktom. Toda številke niso zle nanj z ono hladno stvarnostjo, kakor ponavadi. Na nje se je obešala podoba belega doma z gredičami, polnimi rož. Süs je vrgel proč pero in začel hoditi po sobi, poln nemirnih, raztresenih misli, domem so zvonili od vseh strani vabil k polnočnici.

Izak Landauer je sedel v nelepi, neudobni pozi v razkošnem Süsovem naslanjaču. Končala sta bila pogovor o trgovskih poslih in Süs, ki ga je držala zanemarljiva gostova zunanost, je nervozno čakal, kdaj odide. Toda Izaku Landauerju se ni nikamor mudilo, gladil si je rdečo, že nekoliko sivo brado in mrmral: Da, proces z rebom Jehekelom Seligmannom Freudenthalom bo

torej čez štiri tedne. Neprijetno je to, rebe Josef Süs. To je za vas gotovo zelo neprijetno. Imate svoje lakaje, svoje Kitajce, svojo zlato kletko, svojo papigo. Toda eslinški meščani na vse to pljujejo, oni hočejo pripraviti Jehekelu Seligmannu Freudenthalu ob glavo. Ker je Süs molčal, je Izak Landauer nadaljeval: Ko sem vam pravil o umoru otroka v Ravensburgu, ste se muzali, češ, to so stare bajke. Zdaj vidite, kakšne bajke so to, zdaj čutite to na lastni koži.

Toda Josef Süs je trdovratno molčal. Ko so prišle prve vesti o korakih, ki so jih bili storili prebivalci Esslingena, je seveda takoj spoznal, da so naperjeni proti njemu, samo proti njemu. Prvi hip je hotel energično nastopiti, potem je pa sklenil prespati prvi vtis ter v miru pretehtati vse argumente za in proti. Če bi se postavil na stran Jehekelu Seligmanna, bi spravi v nevarnost svoje povziranje v plemiću in zakon s Portugalsko, razvelbi bi na tisoče neprijetnih sporov s parlamentom in moral bi prebivalce Esslingena potolažiti s tem, da bi se odrekli v njihovo korist raznim ugodnostim. Njegova taktika je bila torej jasna. Ne pozna žida Jehekelu Seligmanna. Če hočejo prebivalci Esslingena kompromitirati svoje sodstvo z očitno pomoto

samo zato, da bi razjezili njega, naj le storo to. To je njihova stvar. On se ne bo vmešaval v to. Ostati hoče strogo nepristranski. Molčal bo kakor grob.

Po tem je tudi ravnal. Prenehal je z učinkovitimi ukrepi v obrambo židov, ki jim je odprl vrata v vojvodino, njihovih dvomljivih pravic ni več ščitil. Drugače se pa ni dal motiti v svoji ravnodušnosti, pa naj so ga še tako zbadali in zasmejovali.

Tudi na besede Izaka Landauerja ni imel odgovora, čeprav so ga dražile. Le-ta je pa trdovratno vztrajal pri svojem: Kaj pa je odprl vrata v vojvodino, njihovih dvomljivih pravic ni več ščitil. Drugače se pa ni dal motiti v svoji ravnodušnosti, pa naj so ga še tako zbadali in zasmejovali.

Süs, ki je bil že dolgo pripravljen na to, je odgovoril izmikajoče: Ne poznam žida Jehekelu Seligmanna. Kar se tiče mene, se bom že znal braniti

Toda Izak Landauer se je razjezil. Ne poznate ga! Vi se boste že znali braniti. Le kako morete tako govoriti? Sedel tu v svojem zlatem suknjicu, s svojimi lakaji in Kitajci, pa ga ne pozna. Sam se bo že znal braniti! Dajte si povedati od starega trgovca: Čemu vsa ta navlača, kdo vam da kaj na vso to kramarjijo, koga boste s tem opeharili če ne znate zaščititi rebba Jehekelu Seligmanna Freudenthala? In razburjen je mahal z rokami Süsu pred oči. Njegov kaftan je srđito vihral. Papige, gobelini, glinaste glave. Čemu so glinaste glave? — se je rogol strupeno. Prorok Mojzes in kralj Salomon v življenju nista bila taka, kakor so vaše glinaste glave. In oči tudi nista imela vedno zaprtih. In srđito se je zagledal prodse, ogorčen nad Süsovim molkom.

Dober žid se bo varoval tega, da bi sklepal z vami v bodoče kupčije, — je vrgel naenkrat suho, prežeče in škodoželjno zadnjo karto. Toda Süs je samo skomignil z rameni. K ničemu se ne dam prisiliti, — je dejal, in obrnil Landauerju s sovražnim, ponosnim pogledom hrbet. Izaku Landauerju ni preostajalo nič drugega, nego oditi. Srđito je zamrmral, si pogledal redko brado in odšel.

Lisztovi rapsodiji

(K jutrišnji premijeri v Elitnem kinu Matica.)

Ves kulturni svet je letos proslavljal 100-letnico rojstva enega največjih glasbenih genijev Franza Liszta. Poleg Beethovna in Bacha tudi enega največjih skladateljev. Rojen je bil v Raidingu v ogrskem komitatatu Odenburg ter je že kot 9-leten deček nastopil kot klavirski virtuoz. Kmalu je zaslovel kot nedosegljiv interpret klasičnih mojstrov glasbe, zlasti Bacha in drugih in prijel se ga je pridevek Paganini klavirja. S Paganinijem in Chopinom ga je tudi vezalo iskreno prijateljstvo. Poleg številnih kompozicij, fantazij in drugih del je zaslovel tudi zaradi prekrasnih melodioznih rapsodij, ki jih je skomponiral okrog 20. Dve let bomo slišali jutri v Elitnem kinu Matica, ki nam predvaja film »Vse zaradi muzike«. Slišali bomo prvo in sesto rapsodijo, ki ju izvaja na klavirju slovit berlinski klavirski virtuoz Wihner. V glavnih vlogah nastopata popularni Paul Hörbiger, ki ga poznamo iz njegovih dunajskih operet, kjer je ustvaril dovršene originalne in pa ljubka Karin Hardt, ena najbolj nadarjenih igralk mlade generacije ljubiteljske glasbe pa tudi ostalo občinstvo pride s tem filmom v polni meri na svoj račun.

Z Jesenic

Seja občinskega odbora bo danes ob 19.30 v posvetovalnici mestnega magistrata. Dnevni red je zelo obširen in važen.

Zanimivo predavanje V sredo zvečer je vršilo četrto predavanje v Sokolskem domu v tej jeseni. Predaval je br. dr. Janko Premrov o ilirizmu. Predavatelj je v poljudnem govoru orisal ilirski pokret vse do Ljudevita Gaja, Stanka Vraza in Davorina Trstenjaka in žel za svoja izvajanja živahno odobravanje številnega sokolskega članstva in narasčaja. Prihodnjo sredo bo predaval br. Budav o temi »Kako je lep vojaski stan«. Predavatelj bo svoje predavanje ponazoril s številnimi skoptičnimi slikami, ki jih je posnel na Jadranu in v južnih delih naše države. V sredo dne 20. t. m. pa bo predaval br. Branko Alujevič o problemu Jadranskega morja. Vsa do sedanja predavanja so bila s strani sokolskih pripadnikov zelo dobro obiskana. Pred predavanjem se vrši običajna debata o aktualnih društvenih zadevah, po predavanju pa debata o vslednji predavanju.

Sport. Jutri bo na igrišču »Kovinarja« ob Jadranski cesti prvenstvena nogometna tekma med enajstorko SK Kovinar z Jesenic in SK Sona iz Škofje Loke. Z ozirom na to, da sta obe enajstorki prilično enako močni, se obeta zelo zanimiva borba, ki bo bržkone pritegnila mnogo prijateljev nogometa na to igrišče. V nedeljo pa gostuje I. moštvo SK Bratstva v Kranju, kjer odigra prven-

stveno nogometno tekmo z prvako Gorenjske SK »Korotanom«. Moštvo »Bratstva«, ki je v sedanjem prvenstvenem tekmovalstvu porazilo že vse nasprotnike na Gorenjskem, ima pred seboj najhujšega nasprotnika, bo moralo napeti vse sile, da doseže častni rezultat. Ker je ta tekma odločilna kateri klub bo uvrščen v podsavetno ligo, vlada v vseh gorenjskih sportnih krogih izredno veliko zanimanje za ta derby SK »Bratstva« pozivlje vse svoje člane in prijatelje, da potujejo v nedeljo z moštvom v Kranj in ga vzpodbujajo v hudi borbi za prvenstvo Gorenjske.

Skrb občine za narodno šolo. V torek zvečer se je vršila seja krajevnega šolskega sveta, ki je razpravljala o proračunu za šolsko leto 1936/37. V proračunu so bile vnešene značilne postavke za ureditev šolskega igrišča in telovadnice, nabave šolskih klopi in miz ter naprave škarpe za šolskim poslopjem, nov napis na poslopju in za napravo nove ograje pred šolo. Vrt pred šolskim poslopjem bo izravnani, s tem se bo potegnila ravna črta od Klinarjeve vile do zgornjega konca vrta, tako da bo ostal zunaj šolskega vrta lep prostor. Šolski vrt sam pa se bo preuredil po načrtih mestnega inženjerja, tako da bo v skladu z imponantnim poslopjem.

Iz Kranja

Mrlja so zasramovali. V Zg. Besnici je ležal danes teden na mrtvaškem odru sin posestnika Janez Kozjak. Mrlja so vsačani in znanci vse noč kropili, kot je to na deželi navada. Ob 2 ponoči se je od nekod pripeljal z avtomobilom družba moških. Bilo jih je pet. Eden je ostal pred hišo, ostali štirje pa so vstopili. Izmed teh je eden mrtvega pokropil, nato pa je stopil od odra nazaj in začel pokropiti zmerjati in psovati z zelo nebranimi besedami. Očitni mu je tudi en uboj. Končno je se pljunil proti mrtvecu. Družba je nato odšla iz hiše in še zunaj po vasi rogovila ter sramotila mrtvega Kozjaka. Za deva je prijavljena orožništvo.

V Judenburg. Z Goricanovim avtobusom je danes popoldne preko Jezerskega odstopala skupina Kranjčanov in Tržičanov 28 po številu na grob slovenskih fantov in k blagoslovitvi kapelice v Judenburgu. Kranjsko in tržiško skupino je organiziral tukajšnji zlatar Blaž Ramgus, ki je z veliko vneto voljo vse pripravil. V Ramgusovi izlozbi je bil razstavljen izredno lep venec, delo vrtmarja Sušnjaka, katerega položijo Kranjčani in Tržičani slovenskim fantom na grob. Zadnje dni se je pred izlozbo Ramgus kar trlo ljudi, ki so ogledovali spominski venec.

Predavanja v Ljudski univerzi ne bo. Za nočjo napovedano predavanje dr. Joža Wilfana o temi: »Rapollo in Slovenec« odpade, ker je predavatelj zadržan. Ljudska univerza bo imela svoje naslednje pred-

vanje prihodnjo nedeljo 17. t. m. in sicer ob 9 uri dop. po maši v gimnazijski telovadnici. Predaval bo višji državni tožilec in univerzitetni docent dr. Munda: »Odprava plodu, katero vprašanje osobito zadnje čase razburja našo javnost.

Naše gledališče

Drama

Začetek ob 20. uri
Sobota 9. novembra: Kako zagostiš. Premijera. Red C.
Nedelja 10. novembra: Ob 15. uri: Frak ali »Od krojača do ministra«. Izven. Znižane cene.
Ob 20. uri: Bratomor na Metavi. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek 11. novembra: Zaprt.

Opera

Začetek ob 20. uri
Sobota 9. novembra: Gorenjski slavček. V spomin Davorina Jenka govori o skladatelju Emilu Adamcu, izvaja se uvertura »Kosovo«. Izven. Globoko znižane cene od 20 Din navzdol.
Nedelja 10. novembra: Ob 15. uri: Hoffmannove pripovedke. Gostuje M. Rus. Izven. Znižane cene.
Ob 20. uri: Mamezelle Nitouche. Izven. Znižane cene.
Ponedeljek 11. novembra: Zaprt.
Torek 12. novembra: Aida. Red C.

Radioprogram

Nedelja, 10. novembra.

7.30: Kmetijska ura: O vinskem zakonu (ing. Sergej Gorjup). — 8.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 8.15: Telovadba (g. Soukal Ciril). — 8.45: Harmonika solo (g. Kokalj Alojzij). — 9.15: Prens cerkvene glasbe iz franc. cerkve. — 9.45: Versko predavanje (g. p. dr. Roman Tominec). — 10.00: Balade, Vokalni koncert g. Skvarca Antonije. — 11.00: Koncert Akademskoga pevskega kvinteta. Narodne vojaške pesmi. — 11.40: Judenburški žrtvam v spomin. — 12.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 12.15: Baladna glasba v orkestralni obliki (izvaja radijski orkester). — 15.00: Pioske po željah. — 16.00: Gospodinski nasveti: Spalnica in njena ureditev (gld. Lazar Anica). — 16.15: Ura naše narodne glasbe: Koroške in primorske narodne pesmi poje društvo »Tabor«, vmes radijski orkester. — 19.30: Nac. ura. Važnost turizma za Jadransko Primorje (dr. St. Filipovič iz Beograda). — 20.00: Napoved časa, poročila, objava sporeda. — 20.15: Martinovanje — pester večer. (Veselo predavanje, g. Pirnat Viktor — zdravice pojo fantje na vasi — kmečki trio — radijski orkester in šalji prižori). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. — 22.15: Za ples in kratak čas (prens iz nebotičnika).
Ponedeljek, 11. novembra.
12.00: Sprehod po Balkanu (pišče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. —

13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Operni zbori (pišče). — 14.00: Vremenska poročila, borzni tečaji. — 18.00: Zdravniška ura: O boleznih v srcu, ožilju in krvi (g. dr. B. Magajna). — 18.20: Ravel. Bolero (pišče). — 18.40: Dan miru (ga. Olga Groharjeva). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura. Obisk v Dubrovniku (F. Muc). — 20.00: Koncert radijskega orkestra. — 21.00: Koncert godalnega kvarteta gg. Stanje Franc, Pfeifer Leon, Sušteršič Vinko, Müller Gustav). — 22.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda. 22.15: Za ples in dobro voljo (radijski jazz).

Torek, 12. novembra.

11.00: Šolska ura: Spominska proslava

Davorina Jenka (izvaja šolo iz Cerkev, vodi g. Lapašne Josip). — 12.00: Slovenski skladatelji (pišče). — 12.45: Vremenska napoved, poročila. — 13.00: Napoved časa, objava sporeda, obvestila. — 13.15: Slavni tenoristi (pišče). — 14.00: Vremenska poročila, borzni tečaji. — 18.00: Ronny-jazz igra za ples. — 18.40: Filozofsko predavanje: Kitajska narodna znanost sredina (g. Fr. Terseglav). — 19.00: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda, obvestila. — 19.30: Nac. ura. — 20.00: Prens opere iz Zagreba. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. Vilko Ukmar) v II. odmoru: Napoved časa, vremenska napoved, poročila, objava sporeda.

Kupuj domače blago!

Milostljiva,

ene bolečine
Vas lahko

rešimo,

to je one, ki bi jo začutili, če bi izvedeli od svoje prijateljice, za kako neverjetno nizko ceno je kupila pri nas svoj elegantni plašč.

SE ŽELITE PREPRIČATI?

Radevolje smo pripravili, da Vam pokažemo vse, kar je najmodernejšega v tej sezoni, pa boste tu sigurno našli za Vas, kar si želi Vaše srce.

Prepričani smo, da boste prištedili polovico denarja, ki ste ga namenili za nabavo plašča.

T I V A R O B L E K E

NOVOST v prehrani naše dobe je:

»NAS ČAJ«, mešanica domačih čajnih rastlin

NAJOLJŠI NADOMESTEK ZA INOZEMSKO ČAJE

Po odobrenju min. soc. pol. in nar. zdravja od 11. maja

1935. leta. S. br. 14.004. STAVLJA V PROMET:

KMETIJSKA DRUŽBA r. z. z. o. z. V LJUBLJANI

NAŠ ČAJ

»NAS ČAJ« za vse: ženske in moške, za odraslo dečo in majhne otroke.

Je pravi družinski čaj iz naših domačih čajnih zelišč. Pijte ga zjutraj in zvečer, dopoldne in popoldne in ob vsaki drugi priliki.

Vsi so zadovoljni, vsi ga hvalijo!

»NAS ČAJ« zahtevajte v vseh prodajalnah.

MALI OGLASI

beseda 0.50 para, davek Din 3.—, beseda 1 Din, davek 3 Din, preklici

Za pisemne odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko — Popustov za male oglase ne priznamo

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

RAZNO

Beseda 50 par. davek 3.— Din Najmanjši znesek 8 Din

ZIMO VAM NUDI

pernat odeje po Din 500-600-650-700, svilene odeje, izgotovljene pernice od 230 do 450, odeje iz vate, volne in puha po najnižjih cenah. Pred nakupom drugje, pogledite pri meni.

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2. 83/L

KAVARNA STRITAR vsaki večer koncert, salonski orkester, pevačice. Odprto do 4 zjutraj. 76/L

HUBERTUS

moški in damski nepremočljivi, 250 Din, otroški s kapuco 145 Din, trenčkot impregniran samo 420 Din, pumparice od 48.— naprej dobite pri Preskerju. Sv. Petra c. št. 14. 74

Pozor!

Strokovno in najceneje Vam popravim:

vse pisarniške stroje, navadna peresa, gramofone, šestila itd.

Baraga Ludv.

Ljubljana - nebotičnik

KAVARNA STRITAR vsak večer koncert, salonski orkester, pevačice. 76/L

Sveče najljubše norveške

RIBE OLJE

iz lekarne

DR. G. PICCOLIJA V LJUBLJANI

— se priporoča bledim in slabotnim osebam.

POSEST

Beseda 50 par. davek 3.— Din Najmanjši znesek 8 Din

PRODAM HIŠO Ob Ljubljani 3168.

5. Kodeljevo.

Ca 16.000 m² zemljišča

igodno na prodaj v Sp. Šiški v bližini nove cerkve. Električna in vodovodni zraven. Dober stavbeni material na mestu. V poštev pridele tudi knjižice dobro stoječih ljubljanskih zavodov. Tozadnja pojasnila daje Mišček Mirko, brusilnica stekla in ogledal, Ljub. VII. Medvedova ulica 38, telef. 3575. 3161.

ZENITEV

Najmanjši znesek 8 Din Beseda 50 par. davek 3.— Din

DAMA, 38letna, čedne zunanosti, dobrih srčnih lastnosti,

z večjim kapitalom ter dobro vpeljanim trgovskim podjetjem išče sebi primernega, treznega, srčno blagega prijatelja soproga, kateri bi bil pripravljen ob prostem času, dnevno posvetiti kako uro podjetju s trgovskimi nasveti. Zaradi zaposlenosti osamljena slopa prvič v življenju plašega koraka tem potom v svet — v želji srečati moža, inteligentna kremenitega značaja, kateremu je življenje nudilo le grobo razočaranje, da bi rano ob rami korakala v boljšo bodočnost. Ponudbe strogo diskretne na upravo pod »Lep dom uradnika« 3168.

Inserirajte

V

»SLOV. NARODU«

6. Potovanja, spremembe bivališča;

9. Zadeve v rodbini;

10. Vse, kar želite svetočiti o loterijskih zadevah.

Citiramo nekaj izmed glasov mahvalne, katere prejema ta stajni znanstvenik iz vseh krajev sveta. »Gospa Irma Schwarz iz Ljubljane; se zahvaljuje najprijetnejše, ker je v njenih najtežjih finančnih nepravikah poslušala njegov nasvet. Igrala v loteriji in zadela 150.000 Din.«

Pišite brez odloga, pošljite še danes Vaš rokopiš in rojstni datum ter 30 Din kot honorar za Vašo polno analizo in horoskopsko natančno in stalno adreso:

Grafološki bureau — CELJE
POSTNI PREDAL 106

Velika zaloga

damskih in moških klobukov.

Sprejem popravila v barvanje in preoblikovanje v najmodernejših oblikah vseh vrst klobukov.

Postrežba točna — cene solidne!

Priporočila

Pajk Rudolf, klobučar

Sv. Petra cesta št. 38

blizu Zmajskega mosta.

Zima, dež, mraz...

Obleke, plašče

A. & E. Skaberne

Ljubljana

Raznašalec

(kolesarja) za raznašanje lista za STOŽICE in JEŽICO sprejme takoj upravo »Slovenskega Naroda« V poštev pridejo le oni, ki stanujejo v Stožicah ali na Ježici.

ZNIŽANE CENE

dvokoles, otroški, igrač

nih, invalidskih vozilov,

vozovnih trikotnikov, motorjev, svatnih strojev. Ceniki franko.

TRIBUNA F. BATJEL, tovarna dvokoles in otroških

čiklov. LJUBLJANA, Karlovaška cesta šte. 4

Makulturni papir

proda

»Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica šte. 5